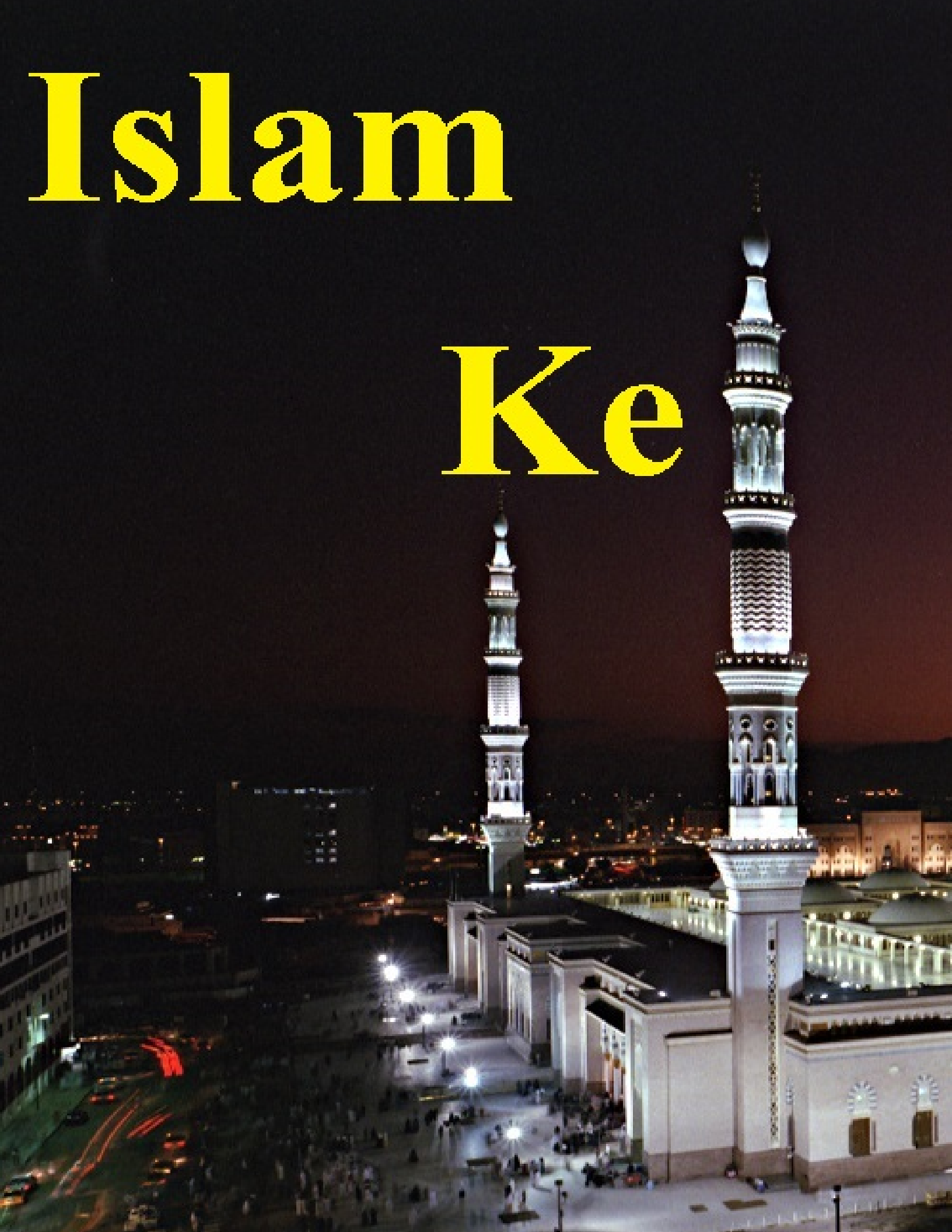

Islam

Ke

Mo leineng la ga Allaah, Yo O Kutlwelobotlhoko, Yo O Boutlwelobotlhoko

DITENG

Ketapele.....	1
1. Islam ke eng.....	1
2. Bongwefela jwa Modimo.....	2
a. Bongwefela jwa Modimo mo Boreneng jwa Gagwe.....	2
b. Go Lebisa Kobamelo Yotlhe go Modimo Fela A le Mongwe.....	3
c. Pharologano le Bongwefela jwa Modimo le Maina a Gagwe le Bokgoni jwa Gagwe.....	4
3. Dikarolwana tse Thataro tsa Tumelo.....	5
a. Tumelo mo Modimong.....	6
b. Tumelo mo Baengeleng ba Gagwe.....	6
c. Tumelo mo Dibukeng tsa Gagwe tse di Boitshepo.....	6
d. Tumelo mo Baporofeteng le Barongwa ba Gagwe.....	7
e. Tumelo mo Letsatsing la Katlholo.....	8
f. Tumelo mo go reng Thato le Thata ya Modimo di a diragala.....	9
4. Thata le Thato e e Gololesegileng ya Motho.....	10
5. Ga gona Pateletso mo Tumelong.....	10
6. Dipilara tse Tlhano tsa Islam.....	11
a. Go fa Bopaki jwa Tumelo (Shahadah).....	11
b. Go rapela ga Tlhano ka Letsati (Salaah).....	12
c. Go Duela Lekgetho la Ngwaga le Ngwaga (Zakah).....	12
d. Go ikgapha ka Ramadaan (Sawm).....	13
e. Go tsaya Loeto go ya kwa Makkah (Hajj).....	13
7. Kur'an.....	13
8. Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) le Setso sa gagwe.....	15
9. Bodiphatsa jwa go Itlhamela mo Islam.....	16
10. Polelo ya ga Adamo le Efa.....	17
11. Jeso (Kagiso ya Modimo e nne le ene).....	19
12. Sebe le go Kopa Maitshwarelo.....	20
13. Popego ya Kago ya Mokgatlho wa Islam.....	21
14. Molao wa Islam.....	22
15. Kapari ya Islam.....	23
16. Basadi mo Islam.....	24
17. Mabela a Banna le Lefatshe la ma Muslim.....	25
18. Islam, Ntwa le Jihad.....	26
19. Maranyane le Maharatlhatlha.....	30
20. Itshetlelo mo Molaong le Botsuuludi.....	31
21. Kgarelo.....	33
22. Molaetsa wa Mogatisi.....	34

KETAPELE

Mosola wa bukana e ke go supa tumelo ya Islam dithuto tsa nnete tsa tumelo ya Islam. Ga re supe Islam ka leitlho lepe fela ntleng le se Islam e leng sone, ga re kgabise tumelo e, mme re e fa sebaka sa go ikemela ka bo yone. Tumelo ya Islam e nngwefela e bile e na le sekai se se nngwefela se se supang gore go tshelwe jang; sekai se ke sa Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene). Maikalelo a rona ke go fa ka boripana ditsetlana tsa mmamang tsa Islam jaaka di filwe mo bukeng ya Kur'an mme e bile di supilwe ke Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene). Re ikaelela gape go araba dipotso dingwe tse di nnang di botswa ka Islam. E re ntswa nnete e le gore badumedi ba tumelo ya Islam ba ka tshwara dipalo tse di fetang 1/5 lefatshe ka bophara, Islam e ntse ga e tlhologannwe ebile ga e supiwe sentle kwa mafatsheng a a tlhabologileng a Bophirima-tsatsi (Europa le Amerika). Tsholofelo ke gore bukana e e tla a thusa go fa lesedi mo tumelong e, jaaka e ne ya fiwa Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene), e bile mme e nyeletse dikgangkgang tsa mabarebare tse gantsi di amanngwang le tumelo e, tse di tsisang dikgotlhang, dipharologano le letlhoo. Re kwala bukana e, re solofela gore batho botlhe ba ditumelo tse di farologaneng batla a re tswa letsholo go dira lefatshe le lefatshe la kamogelo, tshiamo, kagisano le popagano.

ISLAM KE ENG?

Lefoko la seArabea la Islam le raa "go ineela". Islam mo tumelong e raa go ineela ka pelo yotlhe mo Modimong gore o tshole ka kagiso le thokgamo. Kagiso (salaam) ka seArabea, e leng shalom ka seHeberwa e fitlhelwa ka go obamela melao e e senotsweng ya Modimo, ka Modimo E le Motshwara-tekatekano, gape A le Kagiso. Mafoko a a kwadilweng ka go sokama mo bukaneng e a supa temana ya Kur'an kgotsa maina a Modimo. Leina Islam¹ ke lefoko la kakaretso. Islam ga se lefoko le le rayang morafe mongwe e bile tumelo e ga e a raelelwa ka leina la motho mongwe jaaka fa Judaism e raya morafe wa Bajuta, Sekeresete se reeletswe ka Keresete, Bhuddism e reeletswe ka Bhudda. Islam ga se leina le le tlhophilweng ke batho; le nthitswe ke Modimo. Islam ke tumelo ya lefatshe lotlhe ka bophara, ga se tumelo ya botlhabatsatsi kana bophirimatsatsi. Islam ke tsela ya botshelo, e e supang boineelo mo Modimong. Motho yo o ineelang ka thata ya gagwe yotlhe a sa patelediwe² o bediwa "mo-muslim." Ga se Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) yo o tsisitseng Islam la ntlha mo bathong, ke Adam (kagiso e nne le ene). Go tswa foo, baporofeta le barongwa ba ne ba tla go rotloetsa batho go sala ditaello tsa Modimo morago. Ba ne ba ruta

---

¹ Letshwao (ﷺ) le raa 'kagiso le ditshegofatso tsa Modimo di nne le ene'. Ke tsamaiso ya tumelo ya Islam go kopela ditshegofatso le kagiso mo Baporofeteng le Barongwa botlhe ba Modimo. Go fa tlotlo mo baemeding ba Modimo ke go fa tlotlo mo Modimong.

² Badumedi bangwe mo Islam ga ba kgotsafalale go bitsa Islam "tumelo" ka gore Islam ga se mokgatlho wa bodumedi. Ka seArabea Islam e supiwa e le "tsela ya botshelo". Se se tshwana fela le se se neng se dirwa ke Bakeresete ba pele ba ba neng ba bitsa tumelo ya bone "tsela".

³ Go sa patelediwa mo go dumeleng mo Modimong, go raa gope go ineela mo Modimong, go sena pelo morago epe kana maikaelelo mangwe a ka fa tlhakoreng, o dumela ka boammaruri ka pelo ya gago yotlhe.

dithuto tse di maleba le metlha e ba neng ba tshelela mo go yone go fitlhela Modimo a tlhopha moporofeta wa bofelo Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene), go tla ka buka ya bofelo e e bidiwang Kur'an.

Allaah ke lefoko la seArabea, le le rayang "Modimo," ke leina le le lolameng go supa Ene Yo O tlhodileng legodimo le lefatshe. Bajuta le Bakeresetse ba ba buang seArabea le bone ba bitsa Modimo ka leina le la Allaah. Mo maMuslimong Allaah ke leina le legolo le le akaretsang maina a Modimo, le kaya Ene Yo O ratiwang mo kobamelong, Ene Yo O tlhodoleng tsotlhe tse di tshelang.

2. BONGWEFELA JWA MODIMO

Tumelo mo Modimong A le mongwe (tawheed ka seArabea) ke selo se se botlhokwa mo tumelong ya Islam. Tumelo mo Modimong A le mongwe e supa molao wa ntlha mo melaong e lesome. Mo Islam sengwe le sengwe se agetswe mo bongwengfela jwa Modimo. Islam e bitsa batho gore batswe mo go obameleng tse di tlhodilweng mme ba obamele Modimo ka bongwefela jwa gagwe. Kobamelo ga e na mosola ope kana boleng bope fa tawheed e seyo. Ka jaana tumelo mo Modimong a le mongwe e le karolo e e mosola, e tshwanetse go tshalogangwa ka botlalo. Go tlhofofatsa se, tumelo mo bongwengfela jwa Modimo e ka lebiwa ka ditsela tse tharo tse di latelang:

- a. Bongwefela jwa Modimo mo Boreneng jwa gagwe
- b. Kobamelo yotlhe e lebiwa Modimo mo maineng a gagwe
- c. Pharologano le Bonosi jwa Modimo mo maineng a gagwe.

Fela ga go ree gore ditsela tse tharo tse di fa godimo ke tsone fela ditsela tsa go leba kgang e ya bongwefela jwa Modimo. Ke fela gore di tlhofofatsa tlhaloso ya kgang e. (Tumelo mo Modimong A le mongwe ke kgang ya popota fa o batla go tshaloganya Islam, ka jalo go boelela kgang e, go a rotloediwa.

2a. BONGWEFELA JWA MODIMO MO BORENENG JWA GAGWE

Bongwefela jwa Modimo mo Boreneng jwa Gagwe bo raya gore Modimo, Motlhodi wa magodimo le lefatshe, ke Ene fela A nang le kitso ya lebope. Ke Ene fela Mmopi wa sengwe le sengwe. Ke Ene A dirang gore sengwe le sengwe se diragale. Ke Ene A fang tsotlhe tse di tlhokegeng e bile ke ene Yo O laolang botshelo le lesa. O Maatla, ga A na bokoa bope. Ga gona ope yo nang le seabe mo bogosing jwa Gagwe. Ga gona ope yo o ka kganelang thata le thato ya Gagwe. Ke Ene A tlhodileng mongwe le mongwe wa rona go tswa mo moyeng o le mongwe a bo A re dira se re le sone. Ke Ene A tlhodileng masagaripa a dinaledi a feta dibilone le nngwe le nngwe tlhaka ya popo ya one, A tshegeditse tsotlhe tse di tshelang le melao yotlhe ya tlhologo mo seleganyong se se senang bokoa. Ga gona letlhare lepe le le wang mo setlhareng go sena tetla ya Gagwe. Sengwe le sengwe se beilwe mo nakong e e lebaganeng.

O mogolo go feta dikakanyo tsa rona. O maatla mo e leng gore fa a batla sengwe se diragala O re "Nna" a bo go ntse. O tlhodile nako, lefaufau le otlhe mafatshe a a itseweng le a a sa itseweng,

mme ga A na kamano le tsone. Ditumelo ka bontsi di na le kitso ya gore Motlhodi wa lebopo o mongwe, ga A na mothusi. Islam e akaretsa le kitso ya gore Modimo ga se karolo epe ya se a se tlhodileng e bile tlholego ya Gagwe ga e na seabe sepe mo Maatleng a Gagwe.

Mo Islam, go dumela gore epe fela tlholego ya Modimo e nale seabe mo maatleng kana bokgoni jwa gagawe go tsewa e le tumelo mo medingwaneng e bile e le go tlhoka tumelong e e lolameng. Dikai tsa dingwe tsa go tlhoka tumelo jalo ke go etela ba bongaka jwa masalamose ba ba buang ka isago ya motho ba ka paka se se tla a diragalang mo nakong tse e e tlang;

Modimo, *Yo O Lemogang Tsotlhe*, A re ke E ne fela A tshwereng tharabololo ya tsotlhe. Modimo fela ke E ne A ka fang thuso ya Gagwe. Ga gona ope kana sepe fa e se Modimo fela se se nang le bokgoni jwa go fa thuso ya Modimo kana tsela ya tshiamo. Go dumela gore ditalama tsa lesego di na le maatla mangwe ke go tlhoka tumelo. Tsotlhe tse ga di amogelwe mo Islam.

2b. GO LEBISA KOBAMELO YOTLHE GO MODIMO FELA A LE MONGWE

Ke Modimo fela, *Moakgodi* Yo O tshwanetsweng go obamelwa . Se, se builwe ke Baporofeta le Barongwa (kagiso ya Modimo e nne le bone) botlhe ba Islam ba ba neng ba romelwa ke Modimo dingwaga ka go farologana. Se gape ke tumelo ya popota ya Islam. Modimo o re bolelela gore mosola wa go bopiwa ga motho ke go mo **obamela A le mongwe**. Mosola wa Islam ke go bitsa batho go tswa mo kobamelong ya lebopo go e lebaganya le Mmopi A le mongwe.

Fa ke gone fa Islam e farologanang le ditumelo tse dingwe. E re ntswa ditumelo ka bontsi di ruta gore go nale mmopi yo o bopileng tsotlhe tse di mo botshelong, ba tshabelelwa ke go amiwa ke tumelo mo medingwaneng fa go lebeletswe kobamelo. Ditumelo tse di ka tswa di biletsa badumedi mo go obameleng bangwe/dingwe ntling le Modimo (ntswa nako tsotlhe ba baya medingwana e mo seemong se se fa tlase ga sa Modimo Yo E leng Mmopi), kana ba batla gore badumedi ba bitse bangwe go nna babueledi ba bone fa gare ga bone le Modimo.

Baporofeta le Barongwa (kagiso ya Modimo e nne le bone) botlhe ba Modimo, go simolola ka Adam (kagiso ya Modimo e nne le ene) go fitlha ka Muhammad (ﷺ) (kagiso ya modimo e nne le ene) ba ne ba ruta batho go **obamela Modimo A le mongwe, A sena bathusi kana ope yo o fa gare**. E ke yone tumelo e e itshekileng, e le motlhofo, ya tlholego totatota. Islam e ganetsa se se buiwang ke baitsaanape bangwe ba dingwao (cultural anthropologists) tsa gore tumelo ya pele ya batho e ne e le ya medingwana – e e neng ka iketlo ya fetogela mo go ya Modimo A le mongwe. Ka fa go ntseng ka teng, maMuslim ba dumela se se kgatlanong le se. Dingwao tsa batho di tsene mo tumelong ya medingwana ka dinako tse di fa gare ga Barongwa ba ba ntsi ba Modimo. Le ka nako e Baporofeta (kagiso ya Modimo e nne le bone) ba neng ba nale batho, batho ka bontsi ba ganne go ba reetsa mme ba tswelela ba obamela medingwana, ba tlhokomologa dikgakololo tse. Barongwa (kagiso ya Modimo e nne le bone) ba Modimo fa ba ntse ba tla ba ne ba boela go busetsa batho mo kobamelong ya Modimo A le mongwe.

Modimo O tlhodile batho ka itemogelo mo tlhologong ya bone gore ba obamele Ene fela. Saatane ka fa letlhakoreng le lengwe o dira gotlhe ka fa a ka kgonang go ntsha batho mo tseleng e ya tshiamo, ya kobamelo Modimo A le mongwe; go ba isa kwa kobamelong ya medingwana. Batho ka bontsi ba na le go lebaganya kobamelo le se ba ka kgonang go se bona, kana go se akanyetsa, le fa ba nale kitso e e mo tlhologong ya bone ya gore Mmopi wa lebopo O Mogolo thata go feta dikakanyo tsa bone. Mo ditsong tsotlhe tse motho a tshedileng ka tsone, Modimo O rometse Baporofete le Barongwa (kagiso ya Modimo e nne le bone) go tla go busetsa batho mo kobamelong ya Modimo A le mongwe. Mme ka leleme la ga Saatane le le borethe batho kgapetsa kgapetsa ba ne ba tswa mo tseleng e ya tshiamo mme ba rapela medingwana. Modimo O tlhodile batho go mo obamela A le mongwe. Mo Islam sebe se setona se motho A ka se dirang ke go obamela ope fela o sele ntleng le Modimo, le fa yo o dirang kobamelo e aka tswa a batla go nna gaufi le Modimo. Modimo *Motlamedi* ga A tlhoke moemedi kgotsa motho o batho ba ka mo rapelang a bo a isa dithapelo ko go Ene. Modimo o utlwa dithapelo tsa rona tsotlhe ebile o nale kitso e e tletseng ya sengwe le sengwe se se diragalang. Mme gape Modimo ga A tlhoke kobamelo ya rona, mme fela Are e a mo itumedisa. O A ipusa, mme tsotlhe tse di tlhodilweng di buswa ke Ene. Fa batho botlhe lefatshe ka bophara ba ka tla mo kobamelong ya Modimo, ga go kitla go thusa Modimo le fa e le go le gonyennyane. Ga go kitla go oketsa sepe mo pusong ya Gagwe ya Borara. Mme ebile gape le fa ditshedi tsotlhe di ka tlogela go obamela Modimo ga go kitla go fokotsa bogolo jwa Gagwe. Go obamela Modimo go thusa mewa ya rona, gape ke tsela ya go itemogela se re se bopetsweng. Modimo ga A tlhoke. Ke Ene Tshimologo le Bokhutlo.

Kobamelo ga se fela mekete ya tumelo e re e itseng. Kobamelo e raya dilo ka bontsi. Go apesa ngwana motseto, go tlhokomela le go fa batsadi tlotlo, go ntsha sengwe se se borai mo tseleng gore se seka sa golagatsa batho, ke ditsela dingwe tsa go obamela Modimo, fa di dirwa ka maikaelelo a go itumedisa Modimo. Fa sepe se dirwa ka gore motho o batla go bonwa, kana o batla madi kgotsa tiro kana maemo eseng go itumedisa Modimo, ke kobamelo ya medingwana.

2c. BONGWEFELA JWA MODIMO MO MAINENG A GAGWE LE BOKGONI JWA GAGWE

Pharologano le Bongwefela jwa Modimo mo maineng a Gagwe go raya gore Modimo O farologana le batho ba A ba bopileng, mme e bile le bone ga ba tshwane gope le Ene. Modimo ga A tshwane le ope kana le sepe. Ga A kake A fokodiwa kana A fokotsega ka tsela epe fela ka gore ke Ene Mmopi wa sengwe le sengwe. Modimo *Ene Yo Mogolo* A re: *“Modimo! Ga gona ope yo o tshwanetsweng ke kobamelo kwa ntleng ga Gagwe, Ene Yo O Tshelang ka Nako Tsotlhe, Ene Yo O sireleditseng ebile a tlamela setshedi sengwe le sengwe. Ga gona letsapa lepe kana boroko bope jo bo mo fekeetsang, tsotlhe tse di ko Legodimong le tsotlhe tse di mo lefatsheng ke tsa Gagwe, ke mang a ka buelelang ope le Ene ntleng le tletla ya Gagwe, O itse tsotlhe tse di ba diragalelang mo*

lefatsheng le tsotlhe tse di tla ba diragalelang mo botshelong jo bo tlang jo bo bosakhutleng, ebile ga ba na go nna le itemogelo epe ya kitso ya Gagwe kwa ntleng le se A se letleletseng. Boalo jwa bodulo jwa Gagwe bo feta Magodimo le lefatshe, Ga a lapsiwe ke go ba tlhokomela le go ba boloka. Ke Ene Yo O kwa Godimo go Feta, Ene Yo O Maatla go Feta” (Quran 2:255)

Mo Islam ga go letlelelwe go neela Modimo dikarolo tsa setho. Dikarolo tsotlhe tse di ka fiwang Modimo ke tse Ene a di fileng mo Kur’aneng kana tse Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le Ene) a di dirisitseng. Maina le dikarolo ka bontsi tsa Modimo di lebega di na le tshwano mo sethong, mme se se dirwa ke puo ya batho fela. Dikarolo tsa Modimo fela jaaka Modimo ka bo Ene ga di tshwane le sepe se re se itseng. Sekai, Modimo O nale kitso e e itshepileng. Motho o nale kitso, mme kitso ya Modimo ga e tshwane gope le ya batho. Kitso ya Modimo ga e na phelelo. (O itse tsotlhe, O nale itemogelo ya tsotlhe). Kitso e, Modimo ga A e ithuta gope kana A e tsaya gope. Kitso ya Modimo e tsenya sengwe le sengwe e sa oketsege ebile e sa fokotsege. Kitso ya motho mme yone e nale fa e felelang teng mme ebile o e ithutile. E nna e fetoga, e oketsega, e fokotsega, ebile e kgona go lebalwa kana e sa nne yone ya nnete.

Modimo *O O Batlagalang*, O nale tettelesego e e itshepileng. Motho le ene o nale tettelesego. Tettelesego ya Modimo e nna e diralagala, fela jaaka kitso ya Gagwe e e itshepileng. Tettelesego ya Gagwe e ama sengwe le sengwe se Modimo a batlang se diragala mo botshelong jo bo fitileng, jo bo tlaa tlang le jwa gone jaana. Tettelesego ya motho mme yone ke keletso fela, se a batlang se diragala, mme se ka diragala fela fa Modimo A letla gore se diragale. Dikarolo tsa setho ga di a tshwanelwa go neelwa Modimo. Dikarolo tsa setho go nale fa di felelang teng. Modimo ga A na bong, ga A na phoso ebile ga A palelwe. Modimo O feta tlholego ya motho ya bong. Mo sekgoeng, re dirisa leemedi la senna fa re bua ka Modimo, ka gore ga gona leemedi le le senang bong le re ka le dirisang. Fa go dirisiwang leemedi la ntsifatso ‘re’ mo bukeng ya Kur’an go buiwa ka Modimo, go a bo go dirisiwa e le tlotlo fela mme go sa ree gore medimo e mentsi. Go fa Modimo dikarolo tsa lebopo ke mofuta wa go obamela medingwana. Ka tsela e nngwe fela go fa lebopo dikarolo tsa Modimo ke kobamelo ya medingwana. Sekai; ope yo o dumelang gore go nale mongwe/sengwe se se botlhale kgotsa se segolo go feta Modimo O dirile sebe sa go obamela medingwana. “Tshegofatso e nne mo Leineng la Morena wa gago. Yo O sa tlhaeleng Bogosi, Yo O fang ebile A Tlotlometse” (Kur’an 55:78)

3. DIKAROLWANA TSE THATARO TSA TUMELO

Go na le dikarolwana dingwe tse motho a tlamegang go di dumela go sena pelaelo gore a kgone go tsewa e le mo Muslim. Dikarolwana tse tsa tumelo ke tse di lateng:

- a. Tumelo mo Modimong
- b. Tumelo mo Baengeleng ba Gagwe
- c. Tumelo mo Dibukeng tsa Gagwe tse di Boitshepo

- d. Tumelo mo Baporofeteng le Barongwa ba Gagwe
- e. Tumelo mo Letsatsing la Katlholo
- f. Tumelo mo go reng Thato le Thata ya Modimo di tla diragala

3a. TUMELO MO MODIMONG

Islam e gatelela gore Modimo O mongwefela ebile ga ana modiri ka Ene. Ke ene Yo O akaretsang lobopo ebile gape O pharologano ka tsela tsotlhe. Ke Modimo fela Yo O nang le tshwanelo ya go obamelwa.

3b. TUMELO MO BAENGELENG BA GAGWE

Baengele ba bopilwe ke Modimo. Modimo *Mosimolodi* O ba bopile ka lesedi. Ba nale maatla, mme ebile ba sala morago taolo nngwe le nngwe ya Modimo. Modimo O re senoletse maina le ditiro tsa bangwe ba Baengele. Mo Muslim o tshwanetse go dumela fa Baengele ba le teng, ba bopilwe. Gabariele le Mikaele ke bangwe ba Baengele ba go buiwang ka bone mo bukeng ya Kur'an. Sekai: tiro ya ga Gabariele ke go isa tshedimoso kgotsa molaetsa wa Modimo kwa Baporofeteng le Barongwa (kagiso ya Modimo e nne le bone).

3c. TUMELO MO DIBUKENG TSA GAGWE TSE DI BOITSHEPHO

Ma Muslim ba dumela mo dibukeng tsotlhe tsa ntlha tse Modimo a di senoletseng Baporofeta (kagiso ya Modimo e nne le bone). Mo Muslim o tshwanetse go dumela mo bukeng nngwe le nngwe e Modimo a buileng ka yone mo Kur'an. Modimo *Monei* O di senotse jaaka di ntse, A sa fetole sepe, ke mafoko a ebile a nnete a Modimo. Dibuka tse Modimo a di nankotseng mo Kur'aneng ke tse di latelang:

1. **Dikoro** (Scrolls) tsa ntlha tse di senoletsweng Aborahama (kagiso ya Modimo e nne le ene).
2. **Torah** ya ntlha e e senoletsweng Moshe (kagiso ya Modimo e nne le ene).
3. **Dipesalema** tsa ntlha tse di senoletsweng Dafite (kagiso ya Modimo e nne le ene).
4. **Ijeel** (Dikgang tse di Molemo) ya ntlha e e senoletsweng Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene)
5. **Kur'an** e e senoletsweng Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) e e setseng e ntse e le mo seemong sa yone sa ntlha, e sa fetolwa gope.

Ma Muslim ga ba lebe dibuka tse di senotsweng pele ga Kur'an tse gompiano di fetotsweng e le tsone tsa boammaaruri. Kur'an e re bolelela gore dibuka tse, di fetotswe ke batho ka maikaelelo a bone a tsa selefatshe. Diphetogo tse, di dirilwe ka metlhale e mentsi; tse dingwe go ntshitswe

ditemana dingwe, tse dingwe go tseentswe ditemana dingwe, tse dingwe go fetotswe bokao le diteme tse dibuka di senotsweng ka tsone. Diphetogo tse di dirilwe nako e ntse e tsamaya, mme se se setseng gompiano ke motswako wa padi tsa pele le tsa segompiano tse di itiretsweng ke batho. Le fa ma Muslim ba dumela mo dibukeng tsotlhe tse di senotsweng tsa ntlha, fa ba batla tlhaloso e e lolameng ebile e papametse ba e batla mo bukeng ya Kur'an le mo hadith (kgatiso ya mafoko le ditiro tsa ga moporofeta Muhammad (ﷺ) le tse a di letleletseng gore di ka dirwa.)

3d. TUMELO MO BAPOROFETENG LE BARONGWA BA GAGWE

Baporofeta le Barongwa (kagiso ya Modimo e nne le bone) e ne e le batho ba ba neng ba senolelwa ditshedimoso ke Modimo mme ba di isa bathong. Ba ne ba romelwa mo lefatsheng go tla go busetsa batho mo kobamelong ya Modimo A le Mongwe. Go tla go ruta batho boineelo mo Modimong, ka matshelo a bone e le dikai tse di tshelang. Ba ne ba tla go tla go bontsha batho tsela ya poloko. Ga go ope mo Barongweng (kagiso ya Modimo e nne le bone) ba, yo o nang le bontlha mo bogosing jwa Modimo. E ne ele batho fela. Ga go letlelelwe gore mo Muslim a ba obamele. Mo Muslim ga a tshwanela go ba bitsa mo dithapelong a lopa thuso mo go bone. Ka jalo lefoko "Muhammadanism" ke lefoko la kgokgontsho ebile ma Muslim ga ba a tshwanelwa go bitswa jalo. Moporofeta le Morongwa mongwe le mongwe o ratile gore go dira dilo tse ke go itirela medingwana ebile mongwe le mongwe yo o dirang jalo o dule mo Islam.

Dingwaga ka go feta, Modimo *Monei wa Tshiamo* O rumile Baporofeta go batho lefatshe ka bophara. Mo Muslim o tshwanetse go dumela mo Baporofeteng le Barongwa (kagiso ya Modimo e nne le bone) botlhe ba ba rometsweng ke Modimo. Modimo O nankotse bangwe ba bone mo bukeng ya Kur'an. Bangwe ba ba nankotsweng ka maina⁵ ke Adam, Noah, Aborahama, Moshe, Jeso le Muhammad (ﷺ) (kagiso e nne le bone botlhe).

Baporofeta le Barongwa (kagiso ya Modimo e nne le bone) botlhe ba Modimo ba ne ba tsisa/ruta dithuto tsa Islam. Mo dingwageng tse di fitileng, batho botlhe ba ba neng ba ineetse mo Modimong a le mongwe ebile ba setse morago ditshedimoso tsa Gagwe mo Baporofeteng le Barongwa (kagiso ya Modimo e nne le bone) ba nako eo ba lebiwa e le ma Muslim. Tshwanelo ya go ja Aborahama (kagiso ya Modimo e nne le ene) boswa e tlhokana le go dumela le go ineela mo Modimong A le mongwe, e seng fela ka losika. Fa Moshe (kagiso ya Modimo e nne le ene) a tla go ipolela gore ke moporofeta, botlhe ba ba neng ba mo sala morago ka boammaaruri mo kobamelong Modimo a le mongwe e ne ele ma Muslim. Ka tsela e nngwe fela, fa Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) a tla a bolela boporofeta jwa gagwe ka ditiro tsa gagwe tse di gkgamatsang, mongwe le mongwe o ne a tshwanelwa ke go mo amogela gore a ipitse mo Muslim. Botlhe ba ba neng ba gana go amogela Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) ba nnile batlhoka tumelo mo Islam. Go tlhoka go dumela mo mongweng wa Barongwa ba Modimo (kagiso ya Modimo e nne le bone) kgotsa go mo ila ke tlhoko tumelo mo Islam. Ma Muslim ba tshwanetse go rata le go tlotla Baporofeta le Barongwa botlhe (kagiso ya Modimo e nne le bone) ba ba neng ba biletse batho go obamela Modimo *Mosimolodi* A le mongwefela ba sa mo fe modiri ka Ene, ba sa obamele badingwana kwa thoko.

Baporofeta le Barongwa botlhe (kagiso ya Modimo e nne le bone) ba ne ba ineela ka pelo yotlhe mo Modimong, se ke yone Islam. Baporofeta (kagiso ya Modimo e nne le bone), go tswa kwa go Adamo (kagiso ya Modimo e nne le ene) go ya kwa go Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) e ne e le bomorwarre mo tumelong. Botlhe ba ne ba biletsa batho mo nneteng. Baporofeta (kagiso ya Modimo e nne le bone) ka go farologana ba tsisitse melao e e farologaneng go tswa kwa Modimong go tla go kaela le go laola batho, mme tshoboko ya thuto ya bone e ne e tshwana. Ba ne ba biletsa batho go tswa mo kobamelong ya dibopiwa go tla mo kobamelong ya Mmopi *Yo O Maatla*.

Mo Islam, Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) o lemogiwa e le ene morongwa wa Modimo wa bofelo, yo o tswalang thomo ya Borongwa. Lebaka la se lantlha ke le; Modimo O feleleditse ditshedimoso tsa Gagwe kwa bathong mme A di boloka ka botswerere mo bukeng ya Kur'an go ya go ileng. Lebaka la bobedi ke gore Moporofeta ebile e le Morongwa wa bofelo wa Modimo Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) o tshedile botshelo jwa gagwe e le sesupo mo bathong, dingwaga di le masome a mabedi le boraro, e le Moporofeta a simolodisa melawana e batho ba tla e salang morago le dikokomane tsa bone. Modimo o bolela gore ga gona Moporofeta kana Morongwa ope yo o tla tlang morago ga ga Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) mo Kur'an. Se ke lebaka le lengwe le le supang gore Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) a itsewe e le motswadi wa Baporofeta⁷ ba Modimo. Se se raya gore molao o o itshephileng o o neetsweng ebile o le mo dithutong tsa ga Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) ke wa batho botlhe mo lefatsheng go fitlhelela Letsatsi la Katlholo. Go nna modumedi o tlamega go dumela mo go Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) le mo melaong e a e senoletsweng. O tshwanetse gape go dumela mo Baporofeteng le Barongwa botlhe (kagiso ya Modimo e nne le bone) ba Modimo ba ba tlileng pele ga gagwe. Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) le Baporofeta le Barongwa (kagiso ya Modimo e nne le bone) ba ba tlileng pele le bone ba tshwanelwa ke go dumela, go obamela le go ineela mo Modimong *O Mogolo*. E re le ntswa ma Muslim ba dumela mo Baporofeteng le Barongwa botlhe ba Modimo (kagiso ya Modimo e nne le bone), ba setse morago dithuto le sekai sa Moporofeta wa bofelo Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene). Modimo *Yo O tletseng Kgalalelo* o bua ka Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) A re "Mme ga Re A go romelela sepe, fa e se go nna bopelotlhomogi mo mafatsheng" [Kur'an 21: 107]

3e. TUMELO MO LETSATSING LA KATLHOLO

Ma Muslim ba tshwanetse go dumela ntleng le pelaelo epe mo Letsatsing la Katlholo. Ba tshwanetse go dumela mo tsogong ya mebele, fa mebele e tla a bo e bopiwa sesha mme mewa e golagana le mebele gape ka maatla a a sa feleng a Modimo. Fela jaaka Modimo *Mophuthi wa dichabachaba* A re bopile lantlha, ke Ene Motsosi Yo O tla re tsosang mo losong go tla go emela tsheko fa pele ga Gagwe. Morago ga Letsatsi la Katlholo loso lo tla a bo lo seyo, mme re tla tshela

ka bosakhutleng. Letsatsi la Katlholo ke letsatsi le mongwe le mongwe a tla emang fa pele ga Mmopi mme a botswa ka ditiro tsa gagwe. Mo letsatsing le legolo le, rotlhe re tla bona ka botlalo ditlamorago tsa ditiro (le tse di nnyennyane) tsa rona, tse di bosula le tse di molemo mo botshelong jo. Maduo a kwa phelelong ke Legodiomo mme kotlhao ke Dihele. Legodimo le Dihele ke mafelo a nnete a a teng. Ga se matshwao kana tshwantshiso ya manatetsha puo.

Modimo, *Molemogi le Moatswi wa Tshiamo*, O bua ka Legodimo (Tshimo ya Legodimo) e le lefelo le le kgatlhisa la boitumelo, le tletse dimakatso tsa ditshimo tsa se nnela ruri tse metsi a eelang ka fa tlase ga tsone. Kwa, Legodimong, ga gona molelo kana serame, bolwetsi, letsapa, kana bosula. Modimo, *Monei wa Tshireletso*, O tlaa ntsha bolwetsi mo pelong le mmele wa baagedi ba lone, e bile sengwe le sengwe se mongwe a se kopang se neelwa. Go tlaa twe go ba ba tsenang mo Legodimong: Legodimo le ke boswa ka ntlha ya Bopelotlhomogi jwa Modimo le ditiro tsa lona tsa tshiamo. Boitumelo jo bo golo mo Botshelong jo Botlang, e tlaabo e le bokgoni jwa modumedi go bona sefatlhego sa Modimo, *Yo kwa Godimo go Feta*. Go nna mo Muslim fela ka bogone ga go solofetse Legodimo go fitlhela motho a swela mo seemong sa Islam – go ineela mo Ene, Modimo A le mongwe.

Modimo, Moatlhodi, O bua ka Dihele e le lefelo le go ya go ileng le leng bosula, go feta le dikakanyo, molelo yo o tlhosediwang ka banna le matlapa. Fa baengele ba ba tlhoafetseng ba baa batho mo Diheleng, ba tla a re, “Se ke sone se le neng le tlhola le se latola.” [Kur’an 83:17] Re dumela gore Modimo O Bopelotlhomogi le Boutlelobotlhoko go Feta; mme, O tlhoafetse mo kotlhaong go ba e ba lebaganeng. Tsamaiso ya Molao ka Tshiamo ya Modimo e senang bokhutlo ga e fele e bile ga e na bokoa. Mo Letsatsing la Katlholo ditiro tsotlhe di tlaa senolwa tsotlhe mme mongwe le mongwe o tlaa tshwarwa sentle. Ga re na go tsenngwa kwa Legodimong fela ke ditiro tsa rona, mme gape e tlaabo e le kutlwelobotlhoko ya Modimo.

3f. Tumelo Mo Thateng Le Thato Ya Modimo

Modimo, mo Bosakhutleng jwa Gagwe, O itse sengwe le sengwe se se diragalang mo lebopong la Gagwe. Go tswa mo ponong ya batshedi ba nakwana jaaka rona, se se raya gore Modimo, Mmoni ka Nakoyotlhe, O itse sengwe le sengwe se se diragetseng mo nakong e e fetileng, sengwe le sengwe se se diragalang mo nakong ya gompieno, le sengwe le sengwe se se tlaa diragalang mo nakong e e tlang. Kitso ya Modimo ga e na bokoa. Modimo ke Moitse Tsotlhe, e bile tsotlhe tse a di itseng di tlile go diragala.

Modimo, *Yo O Maatla go Feta*, O na le maatla mo lebopong la Gagwe. Sengwe le sengwe se se teng mo lebopong la Gagwe le tiragalo nngwe le nngwe e e diragalang ke maduo a gi dira ga Gagwe. Ga gona se se ka diralang ntleng le maatla a Gagwe, keletso ya Gagwe le kitso ya Gagwe.

4. Thata le Thato e e Gololosegileng Ya Motho

Ntlha ya botlhokwa mo Islam ke ya gore motho mongwe le mongwe o nale keletso e e leng ya gagwe ya go tlhophah tshiamo kana bosula. Modimo, Monei, o tlotlomaditse setho ka neo e, e e kgolo. E tla le maikarabelo a a bokete, mme mo Letsatsing la Katlholo, re tlaa arabela tiriso ya neo e.

Thata e e gololosegileng ya motho ga e ganetsane ka gope le gore Modimo, Mopaki, O itse sengwe le sengwe se se tlaa diragalang mo lebopong la rona. Mongwe o ka botsa, “Fa Modimo a itse gore ke tlile go dira sebe ka moso, ga gona tsela epe e ke ka falolang ka gore kitso ya Modimo ga e na bokoa, e bile se Modimo a se itseng se a diragala.” Kitso ya Modimo ya maikaelelo a motho yo ga e ree ka gope gore motho yo o tlamega go diragatsa tshwetso ya maikaelelo a gagwe.

Thata e e ya gololosegileng ya motho ga e ganetsane ka gope le puso ya Modimo e e okametseng sengwe le sengwe mo lebopong. Gape ga e ganetsane le gore ga go sepe se se diragalang mo lebopong ntleng le se Modimo a se letlelelang. Bangwe ba ka re, “Ka jalo ga kena thata e e gololosegileng e e leng yame. Thata e e gololosegileng yame ke toro fela.” Mme ka fa go ntseng ka teng, Modimo O dirile mo mongweng le mongwe wa rona bokgoni jwa go nna le maikaelelo. Modimo O batla gore re kgone go itseela ditshwetso. Fa motho a tsaya tshwetso, Modimo ka thata ya Gagwe O dira gore go nne le kgonagalo ya gore maikaelelo a motho yo a ka diragala. Ke thata ya Modimo gore batho ba bo ba nale thata e gololosegileng. Modimo ga A itumedisiwe ke ditshwetso tse di dirwang ke batho ka nako tsotlhe, mme O batla gore ba kgone go tsaya ditshwetso tse ka go itlhophela ga bone ba gololosegile. Sekai sa se, ke keletso ya motho go dira tiro ya tshiamo. Tiro eo ya tshiamo gongwe e ka se tlhole e direga mme Modimo O ka atswa motho yo o go bo a nnile le maikaelelo a gagwe go dira molemo. Fa thata e e molemo e diragala, thata ya le thato ya Modimo e letleletse, e bile Modimo O tlaa atswa gotlhe maikaelelo le tiro. Ka mafoko a mangwe, Modimo, Moatlhodi, O ka go atswetsa dikeletso tsa go dira tse di molemo le fa go diragadiwa; mme fela, ga A otlhaele batho go nna le dikeletso tse di bosula tse di sa diragadiwang.

5. GA GONA PATELETSO MO TUMELONG

Gotswa mo kgatelelong e ya thata e e golosegileng, go latela gore Islam e ka amogelwa fela ka tlhopho e e gololosegileng. Mosola wa botshelo jwa motho ke go **obamela Modimo go tswa mo thateng le thato ya gagwe e e gololosegileng**. Ka jalo, merero yotlhe ya tumelo e na le boleng fela fa e amogelwa mo motheong wa kgololosego ya tlhopho. Fa mongwe a pateleddiwa go amogela tumelo nngwe, kamogelo eo ga ena boammaruri le boleng. Modimo, Yo O Bonolo, A re, “**Ga gona pateletso mo tumelong**. Nnete e mo pontsheng go feta phosego: yo o ganang bosula a bo a dumela mo Modimong o ngangatletse letsogo le le tshephagalang go feta le le sa kgaogeng. Gape Modimo O ya utlwa e bile O itse tsotlhe.” [Kur’an 2: 256].

6. DIPILARA TSE TLHANO TSA ISLAM

Gona le dipilara di le tlhano tsa kobamelo tse mo Muslim mongwe le mongwe a tshwanetseng go di dira ka boikarabelo. Go palelwa ke go dira jalo ke sebe se segolo. Tumelo ya Islam e ikaegile ka tsone dipilara tse tlhano tse. Motho o ka seke a tsewe e le mo Muslim fa latola gore nngwe ya ditiro tse ga e botlhokwa.

Maitlamo a mo Muslim ntse jaana:

- a. Maikano a tumelo, **“go fa bopaki gore ga gona modimo ope ntleng le Modimo, le gore Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) ke Morongwa”** (Shahadah)
- b. Go rapela ga tlhano ka letsatsi (Salaah)
- c. Go dueela lekgetho la ngwaga le ngwaga (Zakaah)
- d. Go ikgapha ka kgwedi ya Ramadaan (Sawm)
- e. Go dira loeto la tumelo go ya kwa Makkah. (Hajj)

6A. GO FA BOPAKI JWA TUMELO

Go a tlamega gore mongwe le mongwe yo eletsang go tsena mo Islam a dumele a bo a re, **“ke paka gore ga gona modimo ope ntleng le Modimo, le gore Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) ke Morongwa wa Gagwe.”** Ka maitlamo a a motlhofo, a a mosola, e bile a le maatla a, motho o tsewa e le mo Muslim. Ga gona go rupisiwa mo tumelong ya Islam.

Dintlha mo tumelong ya Islam di ka tlhalosiwa ka go kanoka nngwe le nngwe ya dikarolo tse tharo mo bopaking. Karolo ya ntlha **“Ga gona modimo...”** e latola medingwana le medimo ya disetwa.³ **Ke tatolo ya go nna teng ga modingwana ntleng le Modimo, kana sengwe se se tshwanang le Modimo.** Karolo ya bobedi...**ntleng le Modimo”** ke tlhomamiso ya Bongwefela jwa Modimo. **Modimo ke Ene fela A tshwanetseng go obamelwa.”**

“Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) ke Morongwa wa Modimo” ke karolo ya boraro ya maikano a tumelo. Ke tlhomamiso ya Boporofeta jwa ga Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) e le Moporofeta le Morongwa wa bofelo wa Modimo.⁴ Se se tlhoka kamogelo e esenang makgoreletsi ya Kur’an le mafoko a boammaruri le ditiro tsa ga Muhammad (ﷺ) (Kagiso ya Modimo e nne le ene).

Ka go dumela mo Modimong, le go bua maikano a tumelo, motho o latola dilo tsotlhe tse di senang boammaruri mme o netefatsa gore Modimo ke Ene fela A obamelwang. Modimo ga ana molekane kana mothusi. Modimo O tshepisa gore motlha o motho a buang ka tsepamo gore: **“Ke paka gore**

---

³ Go latola mo go raya gore ga gona sepe se se tshwanetseng go obamelwa fa e se Modimo fela, ga gona sepe se se nang le bomodimo fa e se Modimo fela, ga gona sepe se se tshwanang le Modimo ka tsela epe, e bile ga gona mmopi kana mmoloki wa lebopo fa e se Modimo fela, Yo O senang molekane kana modiri ka ene.

⁴Go tshwanetse go tlhalo ganngwa gore motho yo o amogelang Boporofeta jwa ga Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) o amogela le baporofeta botlhe (kagiso ya Modimo e nne le bone) ba Modimo ba ba tlileng pele ga ga Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene).

ga gona modingwanan ope ntleng le Modimo, le gore Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) ke Morongwa wa Gagwe” dibe tsa gagwe tsotlhe tse di fetileng di a itshwarelwa. Ditiro tsa gagwe tse di molemo di ka atsiwa ke Modimo, Yo Itshwarelang go Feta.

6B. GO RAPELA GA TLHANO KA LETSATSI

Go a tlamega gore mo Muslim a rapele ga tlhano ka letsatsi. Mo Muslim o leba kwa Makkah fa a rapela dithapelo tse, a lebile ntlo ya ntlha go agelwa kobamelo ya Modimo ka Bongwefela. Ntlo e e bidiwa Ka’bah, rantafole e esenang sepe e e kwa jaanong go bitswang Saudi Arabia. E agilwe ke Aborahama (kagiso ya Modimo e nne le ene) le ngwana wa gagwe Ishmael (kagiso ya Modimo e nne le ene) go dirisiwa mo kobamelong ya Modimo ka Bongwefela Wa Nnete.

Motho o tshwanetse a gakologelwa gore Islam ga ena didirisiwa dipe tse di boitshepho kana matshwao. Ga re rapele Ka’bah; mme fela re rapela Modimo re lebile Ka’bah. Go leba Ka’bah fa go rapelwa go golaganya badumedi mo dithapelong tsa bone go Modimo ka Bongwefela. Ope fela yo o rapelang Ka’bah kana sengwe fela se se bopilweng o tsewa a obamela medingwana. Go bua ka tllhamalalo, di dirisiwa tsa kago tse di agileng ntlo e ga di boitshepho ka gope go feta di dirisiwa dingwe tsa kago.

Dithapelo tse di diragala letsatsi lotlhe le bosigo, e bile ke kgakololo e e nang e le teng gore motho o tshwanetse go ineela mo Modimong. Dithapelo tse ke kgolagano e e tlhamaletseng le Modimo. Ke sebaka sa go leba kwa Modimong mo kobamelong, go leboga, go kopa maitshwarelo le go kopa tsela ya tshiamo le kutlwelobotlhoko.

Mo Muslim o ka rapela dithapelo tse di sa tlameng gangwe le gape. Dithapelo, ka kakaretso mo go kopeng Modimo, di ka rapelwa nako nngwe le nngwe kana gongwe le gongwe.

6C. LEKGETHO LA NGWAGA LE NGWAGA (ZAKAH)

Ke maikarabelo a mo Muslim mongwe le mongwe yo o atlegileng sentle go ka boloka madi a a lekaneng go ntsha bontlha bongwe jwa khumo ya gagwe go neela batlhoki. Lekgetho le le bidiwa Zakah ka Searabea, go tewa jalo go “tlhatswa mo go itshekileng”. Dilo tsotlhe ke tsa Modimo, Yo O Kutlwelobotlhoko go Feta, mme khumo e mo bathong fela go e tlhokomela. Go duela lekgetho le ke tsela ya ba ba nang le itsholelo go tlhatswa ka go itsheka khumo e ba e kgobokantseng ka metlhale e e molemo e le khumo e Modimo a ba e neetseng. Go tlaletsa, ke tsela ya go phatlalatsa khumo mo sechabeng ka kakaretso le go thusa batlhoki. Zakah gape e tlhatswa ka mewa ya ba ba e ntshang, e fokotsa botlatlapi, e bile e nonotsha kutlwelobotlhoko le bopelontle mo sethong. Bonnye jo bo ka ntshiwang jwa lekgetho le ke bobedi le sephatlho sa bongwe jwa diperasente tsa khumo e e ntseng e bolokilwe ngwaga yotlhe. Lekgetho le le ntshiwa mo khumong e e bolokilweng eseng, dikamogelo.

6D. GO IKGAPHA KA NAKO YA RAMADAAN (SAWM)

Mogolo yo onang le bokgoni o tshwanetse a ikgaphe ka nako ya Ramadaan. Kgwedi e e botlhokwa ka gore ditshenolo tsa ntlha tsa Kur'an go Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) di diragatse mo kgweding e. Jaaka ngwaga mo kalandareng ya ngwedi e le khutshwane ka malatsi a le lesome le bongwe mo kalandareng ya letsatsi, kgwedi ya Ramadaan ka iketlo e feta ka dipaka tsotlhe tsa ngwaga. Jaaka lekgetho e le tsela nngwe ya go tlhatswa, go ikgaphe ke tsela nngwe ya go itlhatswa. Ka nako ya fa letsatsi le santse le le teng, motho yo o ikgaphe o tshwanetse a itima mo dijong, dino, le tlhakanelo dikobo mo lenyalong.⁵ Ditiro tse tsotlhe di letlelesega go tswa mo phirimong ya letsatsi go fitlhela masa a a latelang. Go ikgaphe go ruta boitshwaro le bopelotelele. Jaaka thapelo, go ikgaphe ke go leba kwa Modimong mo kobamelong e e tsepameng. Malatsi a boitapoloso mo ma Muslimong ke Eid Al-Fitr e e nngang jewang ka mafelelo a Ramadaan, le Eid Al-Adha e e jewang ka mafelelo a hajj. Go ikgaphe go re gakolola ka diemo tsa batlhoki e bile e re neela malebogo a matlhogonolo a a mangwe a re a tsayang e se sepe, jaaka go nwa galase ya metsi a a phepa kana go ja dijo ka go batla.

6E. GO DIRA LOETO GO YA KWA MAKKAH (HAJJ)

Mo muslim mongwe le mongwe o tshwanetse go dira loeto go ya kwa Ka'bah, kwa Makkah gangwe fela mo botshelong fa a na le bokgoni kana dingwe tsa go dira jalo. Ma Muslim go tswa ntlheng tsotlhe tsa lefatshe ka bophara ba kopanela go obamela le go itumedisa Modimo A le Mongwe. Dimmilone tsa baeti ba etela Ka'bah le go dira hajj ngwaga le ngwaga.

Go dira hajj go simolotse ka Moporofeta Aboraham go buseditswe Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene). Loeto go ya kwa Makkah le pateletsa baeti go diga tlhalele ya letso, itsholelo le ya motse e e ka tswang e santse e ja setho. E laletsa gape mo Muslim mongwe le mongwe go nna pelotelele, go ikilela le go nna le poifo Modimo. Baeti ba apara mo go boikokobetso mo go ntshang pharologanyo ya itsholelo le ngwao. Nngwe le nngwe ya ditiro tse di tlamegang tse tsa kobamelo e tshedisa kgakologelo ya Modimo e bile gape e gakolola ma Muslim otlhe gore re tswa kwa Modimong mme e bile re boela kwa Modimong.

7. Kur'an

Kur'an ke lefoko la bofelo la Modimo le le senang phoso, le tlhamaletse e bile e le kgatiso e e feletseng, e tlisitswe ke ke moengele Gabariele a bo e tsennngwa mo pelong ya Moporofeta gape e le Morongwa wa Gagwe wa bofelo Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene). Kur'an e

---

⁵ Islam e batla go ikgaphe mme gape ke moila go tlhakanela dikobo kwa ntle ga lenyalo.

ne ya ithutiwa a bo e tsengwa mo pelong ke barutwana ba ga Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) ba le bantsi a bo e fetisediwa ka dithuto kwa go rona ka kelotlhoko ka molomo (tsela e e leng mmangmmang) le ka mokwalo (tsela ye nngwe ya bobedi) e le go e boloko mo dingwageng tsa dikete tse di fetileng.

Dibuka tse di tsileng pele ga Kur'an ka Baporofeta ba Modimo le Barongwa ba Gagwe (kagiso ya Modimo e nne le bone botlhe) le tsone di rometswe ke Modimo. Ka go senola Kur'an, molaetsa wa Modimo o ne wa boela maemong a one a ntlha gape o tlhatswegile. Kur'an e pharologano ka bo yone ka ditsela tse di ntsi. Modimo, Mmoloki, go sena phosagalo o bolokile Kur'an a bo a e sireletsa mo kgotlelong go fitlhela motlha wa bofelo. Kur'an e a tlotliwa, e se ma Muslim fela mme gape le baitsanape ba dithuto tsa ditso tsa tumelo, e le buka e e nang le boammaruri jwa tumelo go feta mo gare ga ditumelo tse dingwe. Ga gona buka epe mo go tse di kileng tsa senolwa e e neng ya goroga mo go rona di le mo seemong sa tsone sa tlhomamo le teme e di senotsweng ka yone. Nngwe ya tsone, jaaka dikorolo tse di neng di senoletswe Aborahama (kagiso ya Modimo e nne le ene), ga di a goroga mo go rona gotlhelele. Mo tsamaong ya nako, dingwe dikarolo tsa dibuka di ne tsa kwalololwa gape, fa bontlha bongwe bo ntshitswe, go senya molaetsa wa tsone. Modimo ga A letlelela kgotlelesego e go diragala mo Kur'aneng ka gore ke buka ya Gagwe ya bofelo go batho botlhe go fitlhela Letsatsi la Katlholo.

Ga gona Moporofeta kana Morongwa yo o tsileng go romelwa. Fa Modimo A ne A sa sireletsa Kur'an e ka bo e sa goroga mo go rona e le mo seemong sa yone sa boammaruri se se sa kgotlelesegang. Ka lebaka le, Modimo ga A neela batho boikarabelo jwa go boloka Kur'an.

Poloko ya Modimo ya dibuka tsa tumelo tsa pele e ne e sa tlhokagale thata ka gore Modimo O ne A tswelela ka go romela Baporofeta le Barongwa (kagiso ya Modimo e nne le bone botlhe) ka tatelano go batho. Molao jaaka o kwadilwe mo dibukeng tse tsa tumelo tse di kgo lwane ka dingwaga tsa go senolwa, o ne o se mo seemong sa bofelo gape o ise o felele. Ka taolo ya Modimo, Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a tla ka diphetogo tsa molao, jaaka, go dira dilo dingwe go amogelesega ka fa molaong tse di neng di se fa molaong mme a sa fetole molao wa konokono wa go obamela Modimo ka Bongwefela.

Ntlha e nngwe e e pharologano ka Kur'an ke gore ke kgakgamatso e e makatsang fela ka bo yone. Kgakgamatso go buiwa ka tiragalo e e ganetsang dilo ka fa e itseng di tsamaya ka teng mo tlhologong mme e supa mo go senang pelaelo go dira ga Modimo *Yo O Maatla* mo go makatsang. Baporofeta le Barongwa botlhe (kagiso ya Modimo e nne le bone) ba tlile ka dikgakgamatso go tswa kwa Modimong tse di neng di netefatsa go sena pelaelo boammaruri jwa go bega Boporofita jwa bone. Aborahamo (kagiso ya Modimo e nne le ene) o falotse go latlhelwa mo molelong a sa gobale. Moshe (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a tsholetsa thobane ya gagwe a bo lewatle le kgaogana ka kutlwelobotlhoko ya Modimo. Jeso morwa Marea (kagiso ya Modimo e nne le bone) o ne a kgoma baswi le balwetsi ba ba gateletsweng a bo a ba busetsa mo botshelong le botsogo jo bo siameng ka tetla ya Modimo. Dikgakgamatso tse tsotlhe di senotse boammaruri ka

Baporofete le Barongwa (kagiso ya Modimo e nne le ene), mme dikgakgamatso tse di ne di bonwa ke batho ba ba neng ba le teng ko ka nako eo.

Fa Boporofeta jwa ga Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) le bone fela jalo bone netefadiwa ka dikgakgamatso tse di farologaneng, e e botlhokwa go di feta e le Kur'an e e tletseng Kgalalelo. Modimo O gwetlha botlhe ba ba nang le dipelaelo ka boammaruri jwa Kur'an go tswa ka kgaolo e e tshwanang le kgaolo ya Kur'an. (Go tshwanetse ga supiwa gore kgaolo e e khutshwane e na le ditemana di le tharo fela.) Se ga se ise se lekiwe le fa go na le batho ba ba ntsi mo nakong yotlhe ya ditso ba ba neng ba ka rata go ganetsa Kur'an le go kgapela Islam kwa thoko. Kgwetlho ya Modimo e bulegile go fitlhela Letsatsi la Katlholo. Nngwe ya dikgakgamatso tsa Kur'an ke gore ke setlhoa sa bonatla jwa thuto. Ke mokwalo wa Searabea o o tlhomameng go feta mo temeng ya Searabea. E na le tsela e e sa tshwaneng le epe mo temeng ya Searabea, tsela e e sa kgonagaleng go kopiwa. Kur'an ke ya batho botlhe e bile e teng mo seeemong sa yone sa tshimologo e sa fetolwa, teme e e tshelang, Searabea, e e santseng e dirisiwa thata mo lefatsheng ka bophara ke batho ba le dimmilone. Dibuka tsa ditumelo tse dingwe tse di ntsi di latlhegile fa nako e ntse e tsamaya mme e bile dine di kwadilwe ka diteme tse di sa tlholeng di buiwa.

Le fa ele lefoko le lengwe mo Kur'aneng ke la ga Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene), mme otlhe ke a Modimo. Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) totatota o ne a sa itse go bala le go kwala. O (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) balolotse Kur'an fela jaaka ene a e senoletswe ke moengele Gabariele, fa barutwana ba gagwe, ka taolo ya gagwe ba e gatisitse ka mokwalo a bo e tsenya jaaka e ntse mo dipelong. Kur'an ke lefoko la Modimo ka tlhamalalo. Ka jalo, Kur'an ke yone buka fela e re nang le yone gompieno e e itseweng e le ya Modimo. Ga gona mekwalo epe gape ya Kur'an. Mme go nale ditlhanolo tsa Kur'an di le di ntsi, tse di seng gauifi le eseng le botswerere le bontle jwa Searabea se se tlhamaletseng sa Kur'an. Se ke bontlha bongwe jwa Kur'an, Kgaolo 112 e e ranoletsweng kwa Setswaneng go fa bokao jwa yone

“Mo leineng la Modimo, Yo O Boitlwelobotlhoko go Feta, Yo O Kutlwelobotlhoko go Feta

- 1. O re: Ke Modimo, Ene fela ka Bongwefela; 2. Modimo, Wa Goyagoileng, Yo O sa Tlhokeng*
- 3. Ga A tshole e bile, ga A tsholwa; 4. E bile ga gona ope yo o ka tshwantshngwang le Ene.”*

8. MOPOROFETA MUHAMMAD (ﷺ) (KAGISO YA MODIMO E NNE) LE ENE LE SETSO SA GAGWE

Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) o tshotswe ka ngwaga wa 570 CE mo lesikeng le tlotlegang la Baporofeta ba babedi ba Modimo, Aborahamo le ngwana wa gagwe wa ntlha Ishmaele (kagiso ya Modimo e nne le bone). Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) o godile a itsewe ka maemo e le **yo o Tshephagalang**. Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) o tlhophilwe ke Modimo go Moporofeta le Morongwa wa Gagwe wa bofelo.

Sunnah go tewa mafoko, ditiro le tse di letleletsweng ke Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene). Diwego le dipolelo ka Sunnah di bidiwa Hadith, mme di kgobokanyeditswe mo dibukeng tse di itseweng thata. Jaaka Kur'an, Sunnah e gwetlhiwa ke tshenolo e e tswang kwa Modimong go Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene). Ga e tshwane le Kur'an, ka gore ga se lefoko la Modimo ka tlhamalalo. Dithuto di tswa kwa Modimong (tshenolo ya Modimo) mme mafoko a tswa mo Moporofeteng Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) (yo e leng sekai mo sethong). Sunnah le yone e ne ya bolokiwa ka matsetseneko.

Ke tshwanelo gore ma Muslim ba sale gate mo dikgatong tsa Sunnah tsa Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene). Mo Kur'aneng, Modimo O laola gore badumedi ba tsee ditaelo mo Barongweng (baemedi ba Gagwe). Modimo A re: *"Obamela Modimo, a bo o obamele Morongwa."* [Kur'an 4:59].

Mosola wa botshelo ke go direla Modimo le go mo obamela. Se se bonwa ka go sala morago dithuto le ditiro tsa Morongwa (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene). Modimo a re, "Lona le dikgato tsa boitshwaro jo bo ntle mo Morongweng go mongwe le mongwe yo o nang le tshepho mo Modimong le Letsatsi la bofelo, le yo o rorisang Modimo thata." [Qur'an 33:21]

Moporofeta (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) o supeditse ma Muslim go dira dintlha tsotlhe tsa kobamelo. O sule a le dingwaga di le masome a marataro le boraro (mo ngwageng wa 632 CE) a bo a fitlhiwa kwa lwapeng la gagwe mo toropong ya Madinah (Yathrib). O ne ka nako tsotlhe a dumedisa gape a kgaogana le barutwana ba gagwe ka mafoko a kagiso, e le se se rotloediwang mo ma Muslimong. Mo seketeng sa makgolo a dingwaga, Islam e atologile mo mafatsheng a a magolo ka boraro, go tswa China go ralala Asia, Aforika ka bophara, go tsena ka Spain le Europe.

9. BODIPHATSA JWA GO ITLHAMELA MO ISLAM (BID'AH)

Modimo o laotse ma Muslim gore ba seka ba kgaogana kgaogana ka digopana. Go itlhamela le kgaogano mo go tsa tumelo le kobamelo mo Islam di tsewa e le kgotlelo, tatlhego, le go tswa mo tseleng. Go tswa mo tseleng ya kobamelo ya Modimo ka Bongwefela jwa Gagwe ga kgale, jaaka go obamela le bopo, go bakile kotlhao ya Modimo. (Le fa go ntse jalo, itlhamelo mo go tse dingwe jaaka tsa maharatlhatlha a maranyane go tokafatsa botshelo e a amogelesega). Modimo, Yo O Boutlwelobotlhoko go Feta, O re boleletse ka Morongwa wa Gagwe wa bofelo Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene), fa Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) a atumela loso la gagwe, gore O feditse tumelo ya Islam. Ma Muslim ba tshwanetse go lemoga gore itlhamelo mo go tsa tumelo ga e letlelelwe gotlhelele. Ga gona phetogo epe ya motho yo o rotloediwang ke Saatane, e e ka tlholang e oketsa ka tshiamo e bile e ka tlisa fela go fokotsa boleng jwa tumelo e e feletseng e e senang bokoa gope, e tlhometswe ke Modimo. Itlhamelo yotlhe mo tumelong e isa kwa tatlhegong, mme tatlhego yotlhe e ya kwa molelong wa dihele. Batho ga ba a tshwanela go

letlelela go tswa mo tseleng (go oketsa le go fokotsa), le fa go le go nnyenye thata, mo go tsa kobamelo.⁶ Fa diphetogo dingwe di amogelwa, diphetogo tseo tse di duleng mo tseleng di a go tlhakatlhakanngwa ke dikokomane tse di tlang, a bo ditlamorago e nna **tumelo e nngwe e e itiretsweng ke batho**, e seng Islam jaaka e ne e ntlafaditswe ke Modimo, Boammaruri. Go aga tumelo go dirisiwa tsela ya go tsaya kwa le kwa kana go sala morago jaaka ga motho a tlhoka pono ga baeteledi pele ba tumelo ga go amogelwe.

Go fetola molao wa Modimo ga go letlelelwe mo Islam. Modimo O kgala baeteledi pele ba tumelo ba ba fetolang melao ya Modimo. Ope fela yo o le kang go dira diphetogo o ipaya mo maemong a a lekanang le a Modimo, a dira sebe sa go obamela medingwana. Sekai sa se e kanna go dira go bolaya ga ba ba senang molato ka fa molaong. Melao ya Modimo ga e na bokoa gope e bile ga e tlhoke go nchafadiwa ke ope. Modimo O re letlelela go kgololesego ya go Mo obamela kana go sa Mo obamele ka go itlhophela go sala morago tumelo ya Gagwe kana go sala morago dikeletso tsa rona. Mme fela O re ilela go fetola melao ya Gagwe ya tumelo.

(Go a itumedisa go itse fa sephatlo sa ngwedi e se letshwao le le emetseng tumelo ya Islam, jaaka fela Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) a ise a o dirise kana o bue ka one. E ne e le letshwao la tumelo ya medingwana e bile e le itlhamelo e e tsitsitsweng ke dikokomane tse di tsileng morago e le letshwao la sepolotiki. Ka maswabi le dirisiwa thata e bile ka phosego le tsewa e le le tshwao la Islam).

10. POLELO YA GA ADAM LE EFA

Polelo ya ga Adamo le Efa e bolelwa mo Kur'aneng. Le fa e tshwana le se se fitlhelwang mo dibukeng tsa tumelo tse di tlileng pele, dintlha dingwe tsa bothokwa di a farologana. Modimo O ne A bolelela baengele gore O baya setshedi se sesha mo lefatsheng. Modimo O dirile Adamo (kagiso ya Modimo e nne le ene), A mo dira ka mmopa. A butswelela moya mo teng ga ga Adamo (kagiso ya Modimo e nne le ene), A mo ruta maina a dilo tsotlhe, a bo A dira mo go one moya oo mosadi wa gagwe (Adamo), Efa. Modimo A ba letlelela go nna mo Legodimong ba na le thata le thato e e gololosegileng. Modimo O ne A raya baengele A re, "Ikobeleng Adamo" (Ba dira jalo e le go supa tlotlo, e se kobamelo). Saatane o ne a le teng mo baengeleng, le fa a ne e se mongwe wa bone. O ne ne e le wa dijinn⁷ ditshedi dingwe tse di nang le thata le thato e e gololosegileng tse Modimo a di tlhodileng pele ga ga Adamo (kagiso ya Modimo e nne le ene), ka molelo yo o senang mosi. Fa Modimo A laola baengele le ba ba neng ba na le bone go ikobela Adamo (kagiso ya

---

⁶ Islam e ruta gore tiro ya **kobamelo** e amogelwe ke Modimo e tshwanetse wela mo diemong tse pedi. **Maikaelelo** a tshwanetse go itumedisa Modimo, e bile tiro e tshwanetse go dirwa ka fa **tsamaisong ya Sunnah** ya Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene).

⁷ Jinn e ne e dirilwe pele gaga Adam (kagiso ya Modimo e nne le ene); di na le thata le thato e e gololosegileng. Dijinn tse di sa utlweng molao ke matimona. Ditshela le rona ka tsela e dikgonang go re bona mme ga re kgone go di bona fa ese fela fa di tlhophaga go iponatsa. Boloji, bo e leng gore ga bo letlelelwe mo Islam, gape bo diriwa ka tsone.

Modimo e nne le ene), ba ne ba dira jalo kwa ntle ga ga Saatane, yo o ganneng ka go ipela le boikgogomoso, a re o botoka mo go Adamo (kagiso ya Modimo e nne le ene) ka gore o dirilwe ka molelo, fa Adamo (kagiso ya Modimo e nne le ene) a dirilwe ka mmopa. Ka tlhomamo, Saatane ke ene wa ntlha wa tlhaolele.

Saatane o ole mo katlegong ya Modimo. Modimo, Moatlhodi, O mo kgaletse go tlhoka go obama ga gagwe, mme Saatane, mohutsiwa, a kopa Modimo go mo neela nokonyana go fitlhela Letsatsi la Katlholo (resurrection), gore a tle a dire Adamo (kagiso ya Modimo e nne le ene) le dikokomane tsa gagwe ga ba na boleng. Saatane o ne a re: “Ka tlhomamo ke tla a ba gogela mo thaelong e bile ke tla a tsosa dikeletso tse di senang boleng mo bone.” Modimo O mo neetse nokonyana e e le teko mo bathong. Modimo O itse se Saatane a sa se itseng. Go botlhokwa go itse gore Saatane ga gona ka tsela epe e Saatane a ka “lwang” le Modimo, ka gore jaaka sengwe le sengwe fela, ke sebopiwa sa Modimo. Saatane o tshela fela ka thata le thato ya Modimo; o ka fa tlase ga maatla a Modimo. Fa Modimo A ne A sa batle Saatane kana bathusi ba gagwe ba tshela, ba ka bo ba sa kgone go nna mo botshelong le fa e le sebakanyana.

Islam ga e neele Saatane bope bontlha bongwe jwa Modimo. Ga e mo amanye le go tshwana le Modimo ka tsela epe kana go mo neela maemo ape a Modimo. Islam ga e amogele polelo ya gore Saatane o lole le Modimo a bo a tsaya bontlha bongwe jwa baegedi ba Legodimo. Saatane ke motlhabani yo o papametseng wa batho, mme ke sebopiwa fela, o beile gotlhe mo Modimong ka go tshela ga gawe.

Le fa a le mabela, a hutsitswe, e bile a ole mo katlegong ya Modimo, Saatane o na le mosola mongwe. Modimo O batlile batho ba nna le tlhopho e e gololosegileng fa gare ga tshiamo le phosego. O abetse batho bokgoni jo bo mo teng jwa go kgona go lemoga Modimo le go leba kwa go ene. Motho o tsewa a siame ka tlhologo, a tshotswe a le phepa, mo seemong sa Islam (submission). Saatane le segopa sa gagwe ba laola bosula mme ba ganetsa tshiamo, ba senka go ntsha batho mo tseleng, motlhabani wa gagwe yo o papametseng, go ya bosuleng le kobamelo ya medingwana, kgakala le tumelo mo Modimong ka bongwefela, tshiamo le tsela ya Modimo. Modimo, Yo O tlhalefetseng Tsotlhe, O laletsa ma Muslim go rotloetsa **tshiamo le go ilela bosula**. Ka gore re dirisa thata le thato e e gololosegileng, ka go palela Saatane, batho ba kgona go goroga kwa maamong a magolo a tlotla.

Se se latelang ke tshoboko ya teko ya ga Adamo (kagiso ya Modimo e nne le ene) le Efa kwa Legodimong: ba jele monate wa kgololosego le boitumelo kwa Legodimong. Modimo O ba boletse gore ba je maungo a tshingwana ka boitumelo a bo ba itumela jaaka ba batla. O ba iditse go atumela setlhare sengwe, a bo a ba tlhagisa gore fa ba ka dira, ba tla a bo ka kakaretso e le badira Molato. Saatane o ne a tla mme a ba aketsa, a re Modimo O ba iditse go ja mo setlhareng seo fela ka gore ka gore se tla dira gore ba tshelele ruri kana ba nne jaaka baengele. Ka yone tsela e bane ba akediwa ke Saatane a bo ba a ja leungo la setlhare.

Adamo le Efa (kagiso ya Modimo e nne le bone) ba ne ba tlhabiwa ke ditlhong. Ba ne ba leba kwa Modimong ba ikopa maitshwarelo ka tlhoafalo a bo Modimo, Yo o Itshwarelang-Tsotlhe, Yo O

Pelontle, Yo O Boutlwelobotlhoko, A ba itshwarela. Islam ga e amogele kakanyo ya sebe sa tlholego, kana gore batho botlhe ba tshotswe e le baleufi ka lebaka la ditiro tsa ga Adamo (kagiso ya Modimo e nne le ene). Ga gona motho yo o tla a sikarang mokgoleo wa yo mongwe (ka go nne Modimo ke Moatlhodi ka tekatekano). Motho mongwe le mongwe o na le boikarabelo mo ditirong tsa gagwe e bile o tshotswe e le mo Muslim, a le phepa a sena sebe. Go botlhokwa go itse gore Islam ga e pege Efa molato. Botlhe Adamo le Efa bane ba na le thata le thato e e gololosegileng. Botlhe ba jele mo setlhareng. Sebe le go sa obamela ba go kopanetse. Islam ga e amogele kakanyo ya gore basadi ke baitemokanyi ba ba gogelang banna kana ba hutsitswe ka mokgoleo wa go bona kgwedi le ditlhabi tsa pelegi ka lebaka la sebe sa ga Efa.

Modimo O ne A ntsha Adamo le Efa mo Legodimong a bo A dira gore ba nne mo lefatsheng. Modimo O ne A setse A buile le baengele gore O baya setshedi se se ncha mo lefatsheng. Lefatshe ke gone fa Modimo, go tswa kwa tshimologong ya lebopo, mo kitsong ya gagwe e fetang nako, A neng A batla re nna teng.

11. JESO (KAGISO YA MODIMO E NNE LE ENE)

Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) e ne e le Moporofeta e bile e le Morongwa wa Modimo. O ne A biletsa batho kwa bongwefeleng jwa Modimo. Ga a ise a re ke modimo ka tsela epe, **kana a kopa go obamelwa**. O tshotswe ke mme yo a iseng a kgomiwe ke rre ope. Se e ne e le nngwe ya dimakatso tse di ntsi ka ga Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) go tswa kwa Modimong. Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) o tshotswe a sena rraagwe. Modimo A re mo Kur'aneng, "E le ruri setshwano sa ga Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) mo Modimong se tshwana le sa ga Adamo (kagiso ya Modimo e nne le ene). *O mo dirile ka lerole A bo A mo raya A re 'Be! A bo A nna.'*" [Kur'an 3:59]. Modimo O bopile Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) jaaka A bopile sengwe le sengwe mo mo botshelong. Jeso, Adamo le Efa (kagiso ya Modimo e nne le ene) ba ne botlhe ba bopile ka tsela e e pharologano: Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) o bopilwe a sena rraagwe, Adamo (kagiso ya Modimo e nne le ene) le Efa ba bopilwe ba sena rraabone kana mmaabone. Rona rotlhe re bopilwe go nale rre le mme. Go dumela gore Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) ke ngwana yo o tsetsweng ke Modimo kana gore Modimo O nale masika jaaka rraagwe le mmaagwe, morwa, morwadie go neela karolo ya go tshola go Mmopi.⁸ Godumela jaana go kgatlhanong le dithuto tsa

---

⁸ Ene e le mo toropong ya bogologolo ya Nicea (e e neng e le kwa e leng Turkey gompieno go ka nna 700miles kana 1100km Bokone jwa Bobokone-bophirima jwa Jerusalem go bapa le Bophirima jwa toropo kgolo ya Roma) kwa bokopano jwa ntlha jwa nicea boneng jwa kopana, dingwaga dile 325 morago ga matsalo a ga Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene). Ke gone kwa bokopanong jo ko Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) a neng a begiwa ke bontsi jwa maloko a bokopano a na le bomodimo gona le Moporofeta le Morongwa wa Modimo. Kakano ya gararo e ne ya simololwa e bega fa Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) a tshwana e bile a lekana le Modimo. Se se ganetsana ka tlhamalalo le melao ya go dumela mo Modimong a le mongwefela, se Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) a neng a biletsa batho kwa go sone e bile a se tlhomamisa.

Baporofeta le Barongwa (kagiso ya Modimo e nne le bone) ba Modimo.⁹ Modimo O fa godimo ga dikarolo tsotlhe tsa le bopo kana batho. Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) ke Masaia, Keresete, lefoko la Modimo, yo o tlhophilweng, a romilwe ke *Yo O Boutlwelobotlhoko go Feta* Modimo, e le Moporofeta le Morongwa.

Modimo gape O re bolelela gore Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene), morwa Maria, ga a swa, mme Modimo O mo tlathloseditse kwa go Ene. Ma Muslim ba dumela gore go boa ga ga Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) e tla a bo e le sesupo sa Malatsi a Bofelo. Fa Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) a boa, ga a na go tla e le Moporofeta kana Morongwa go tlisa ditshenolo tse di sha. Mme, o tla a bo e le moeteledipele wa badumedi mme o tla a bolaya yo o kgalhanong le Sekeresete, Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) o tla a sala morago sesupo sa molao o o neng o senoletswe Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene).

12. SEBE LE GO KOPA MAITSHWARELO

Sebe ke go sa obamela Modimo ka go rata le go itse. Sebe se se golo go di feta tsotlhe ke go obamela medingwana, fa go tlola molao wa Modimo ka maikaelelo e le go dira sebe. Modimo, *Yo O Itsang*, O iletse dilo dingwe dile mmalwa tse di borai mo mothong kana sechaba. Polao, tllhaselo, bogodu, tshenyo le morokotso,¹⁰ tlhakanelo dikobo kwa ntle ga lenyalo, boloi, go nwa bojalwa, go ja nama ya kolobe, le go dirisa diritibatsi tse di sa letlelelweng tsotlhe ke dikai tsa go dira dibe. Islam ga e amogele thuto ya go dumela gore sebe ke boswa. Moya ope ga o rwale morwalo wa o mongwe, ka se e tla a bo e le gotlhoka tshiamo mo katlholong mo go golo ka gore Modimo, *Yo O Boutlwelobotlhoko*, ke Wa Tshiamo mo Katlholong. Mongwe le mongwe wa rona o na le boikarabelo fa pele ga Modimo, *Yo O Bonang Tsotlhe*, mo ditirong tsa rona. Mme, fa motho mongwe a rotloetsa yo mongwe go dira sebe, botlhe ba ka otlhaiwa. Mongwe mo go bone o lebaganwe ke kotlhao ya go dira sebe; fa yo mongwe a lebaganwe ke kotlhao ya go rotloetsa. Fa motho a dira sebe, o lebaganwe ke kotlhao ya Modimo. Ka lesego, Modimo O Kutlwelobotlhoko e bile O Boitshwarelo-Thata. Modimo O berekela mo kitsong e e senang bokhutlo le katlholo ya

---

Islam e ruta gore go tsholwa ga ga Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) go diragetse fa moengele Gabariele a ne a laolwa ke Modimo go tlisetsa Maria (kagiso ya Modimo e nne le ene) mafoko a a itumedisang a ngwana yo o tla a tsholwang ke ene e le mosupatsela le boutlwelo botlhoko mo bathong. O ne a botsa gore se o se ka diragala jang fa go se na monna ope yo o kileng a mo kgoma. Gabariele a araba, "Fa Modimo A re, 'A go nne,' go ntse jalo." Ka lone lebaka le Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene), morwa Maria, ka nako tse dingwe o bediwa "Lefoko la Modimo." "Lefoko" ke pego ya Modimo, "Be."

⁹ Le fa Bakeresete le Bajuta baka roba melao ya tumelo mo Modimong A le mongwefela ya tumelao ya ga Aborahamo ya bone, Islam e ba bitsa ka go tlotla gotwe "Batho ba Buka." Ba bediwa jaana ka go nne ba amogetse melao e e senotsweng le dibuka gotswa kwa Modimong e bile ba itse bangwe ba Baporofeta ba Gagwe.

¹⁰ Go batla dipolelo mo go adimiseng madi go ne go sa letlelelwe mo Judaism, Sekeresete le Islam. Le fa go ntse jalo, Bakeresete kwa Uropa go tswa mo nakong ya Dingwaga tase di Fa Gare ka boiketlo ba fetola kilelo e. Gompieno, le "mafatshe a tumelo ya Islam" a setse morago dikgato tse di maswe tse tsa go roba molao wa Modimo.

tekatekano. Ma Muslim ga ba dumele gore Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene), morwa Maria, o swetse dibe tsa batho. Modimo, Yo O Boitshwarelo go Feta, O itshwarela Yo Ene A mo tlhophang. Go dumela gore gone go le botlhokwa gore Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) a sokole a bo a swe gore dibe tsa rona di itshwarelwe go ganetsa maatla a Modimo a a fetileng selekanyo le katlholo ya tekatekano. Modimo ga A na bokhutlo mo Kutlwelobotlhokong ya Gagwe.

Modimo, Moarabi, O re solofetsa gore O tla a re itshwarela fa re retologela kwa go Ene go ikopa maitshwarelo ka tlhoafalo. Go kopa maitshwarelo ke selo se se tlhoafetseng. Ka yone tsela e motho o ka bonang poloko ka kutlwelobotlhoko ya Modimo. Go ikopa maitshwarelo mo Modimong ga go kake ga tsewa motlhofo. Go ikopa maitshwarelo mo Modimong go na le diemo tse di latelang:

1. Motho o tshwanetse a amogela le go lemoga gore o dirile sebe a bo a ikotlhaa go bo a dirile jalo.
2. Motho o tshwanetse a leba kwa Modimong go kopa maitshwarelo.
3. Motho o tshwanetse a nna le itharabologelo gore ga a kake a dira sebe seo gape.
4. Fa sebe se amile mongwe o sele, motho o tshwanetse a leka ka bojotle go dira gore a baakanye dilo gareng ga bone le yo o amegileng.

Se ga se ree gore fa motho a boela kwa sebeng sa ntlha mo nakong e e tlang, go ikopa maitshwarelo mo Modimong le maikotlhao a a fetileng a a sutlhiwa. Se se tlhokegang ke tlhoafalo mo pelong go ikgapha mo dibeng. Ka gore ga re itse gore isago e tshwere eng, lebatlha go kopa maitshwarelo le nna le butswa. Modimo, "*Yo Boitshwarelo-Thata*", O A itumela fa a bona bana ba ga Adamo (kagiso ya Modimo e nne le ene) ba leba kwa go ene go kopa maitshwarelo. Go ikopa maitshwarelo ke tsela nngwe ya go obamela.

Ga gona yo o ka itshwarelang dibe fa e se Modimo fela. Ga go letlelelwe gore mo Muslim a kope maitshwarelo go bo a dirile sebe a feta kana a leba kwa mongweng o sele, ka ma Muslim ba dumela gore se se tsewa e le go obamela medingwana.

13. POPEGO YA KAGO YA MOKGATLHO WA ISLAM

Islam e e gatelela tshwaragano ya motho le Modimo. Thulaganyo ya kgolagano e e sala morago dikaedi tse di papametseng mo Kur'aneng le Sunnah. Kgolagano e, e boa, e tlhalosa kgolagano ya mo Muslim mongwe le mongwe, mo go tlišang katlholo ka tekatekano, kago le thokgamo.

Kur'an yare, "Ka nnete ba ba tlotlometseng go feta mo go lona mo Modimong ke ba ba nang le poifo Modimo mo go lona." [Kur'an 49:13]. Ba ba botlhale, ba ba boifang Modimo, ba ba nang le kitso mo Islam, le ba ba boamaruri mo boitshwarong ke baeteledi pele ba Islam ka tlhologo.

Islam ga e a tlhamalatsa gore ke mang yo o ka nnang morutegi. Ope fela yo o botlhale jo bo lekanetseng, thuto, le tlhoafalo o ka bereka go nna morutegi, mme ga se mongwe le mongwe yo o tla a nnang le nako le ditlamelo tsa go dira jalo. Batho botlha ba tshwanetse go berekela go ithuta mo ba ka go kgonang, e bile le ka kitso ya gore Modimo ke *Ene, ka Bongwefela, Monei wa kitso le go tlhaloganya*.

Morutegi o na le boikarabelo jo bo botlhokwa mo Islam. O tsaya dingwaga a lebagane le dithuto ka tlhoafalo. Barutegi ga ba kake ba itshwarela dibe, kana ba segofatsa batho, kana ba fetola molao wa Modimo. Ba ruta se ba se ithutileng ka kgolagano mo Kur'aneng le Sunnah; ka boitshwaro jwa bone jo bo atlegileng ba rotloetsa ba bangwe go eletsa go nna botoka.

Bangwe ba dirisitse lefoko "moruti" go bua ka morutegi wa mo Muslim. Se ke phosego. Ga gona moruti yo o beilweng, kana lephata le le okameng le tlhatlogo ya maemo ka tatelano. Kgolagano ya motho le Modimo ke e e tlhamaletseng. Ope kwa ntleng ga Modimo o ka bua gore ke eng se se ka fa molaong le gore ke eng se e leng sebe. Ga gona sebopiwa sepe se se ka segofatsang se sengwe. Mongwe le mongwe o na le boikarabelo fa pele ga Morena le Mmopi wa gagwe.

Mongwe yo o etelang Masjid o ka bona motho a eteletse pele dithapelo tsa phuthago. Nako tsotlhe fa ma Muslim ba rapela botlhe, ba tshwanetse go tlhopha yo mongwe gore a eme fa pele a etelele ba bangwe pele mo thapelong gore botlhe ba tle ba rapele ka go tsamaelana nako e tshwana e bile go nyalana. Go siame thata go tlhopha motho yo o nang le kitso ya Kur'an le Islam go feta. Motho yo o bediwa Imam, go tewa gore "yo o eteleletseng pele." Motshegare ka Labotlhano, go na le thapelo ya phuthago. Banna botlhe ba Islam ba tshwanetse go e tsenelela; ga go patelesege mo basading. Thapelo e ya beke le beke e etelelwa pele ke thero e e khutshwane. Yo o fang thero e o tshwanetse a bo e le ene yo o gaisang botlhe ka go tlhaloganya dithuto tsa Islam mo go boteng.

14. MOLAO WA ISLAM

Molao wa Islam o tswa mo Kur'aneng le Sunnah ya Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene). Jaaka Kur'an, Sunnah e tlile ka tshenolo go tswa kwa Modimong. Molao wa Islam o akaretsa dikarolo tsotlhe tsa botshelo. O tlhalosa go obamela Modimo le go dirisana le batho ba bangwe. Modimo o laola badumedi go dira dilo dingwe le go ba itsa go dira dingwe. Modimo A le mongwe, Moitse-Gotlhe, Yo O Tekakano, O na le tshwanelo ya go dira dilo dingwe ka fa molaong mme tse dingwe e le moila. Batho ba Islam ba dirisa melao mengwe le mengwe go tokafatsa botshelo (melao ya tsela) fela fa e se kgatlhano le molao wa Islam. Modimo, Mokaedi, O rotloetsa dilo dingwe A sa di lae mme ga A rotloetse boitshwaro jo bongwe A sa di ilele.

Melawana e yotlhe fa e kopane e dira molao wa Islam. Fa re oketsa ka ntlha ya gore gona le dilo dingwe tse molao wa Islam o di letlelelang, se se dira melao e metlhano mo mothong mongwe le mongwe:

1. Tse di tlamegang
2. Tse di rotloediwang
3. Tse di letlelelwang
4. Tse di sa rotloediwang
5. Tse di sa letlelelweng

Molao wa Islam o tswa kwa Modimong. Lebaka la gore re obamele melao e ke ka gore Modimo O laola gore re dire jalo. Re rotloediwa go tlhaloganya kitso e e tseneletseng e e mo molaong mme re tshwanetse ra obamela molao le fa re sa tlhaloganye mabaka mo go tletseng. Go tlhaloganya ke ke mpho e e oketsang. Sekai, Go ja nama ya kolobe ga go letlelelwe ka gore Modimo A rialo. Re

ikgapha mo go e jeng ka lone lebaka le, mme e seng ka gore re itse gore ka tsa maranyane e na le malwetse mangwe e bile ke yone nama e e sa siamelang botsogo thata. Le fa ba maranyane ba ne ba kgona go atolosa dikolobe ka tsa maranyane gore di seka tsa nna le malwetsi e bile di nne dijo tse di nang le mosola thata mo mmeleng, go ne go tla a nna ntse go ilelwa go ja nama ya kolobe. (Mme le gale, motho o ka ja nama ya kolobe go boloka botshelo jwa gagwe fa go sena sepe gape, e bile e tla a bo e se sebe go dira jalo. Metswedi ya molao wa Islam ke Kur'an le Sunnah. Modimo O bona e le go obamela medingwana go letlelela moeteledi pele wa tumelo go go fetola ditaolo tsa Modimo go dira ka fa molaong se Modimo A se iletseng, kana go ilela se Modimo A se dirileng ka fa molaong. Mo lefatsheng le, Modimo A le mongwe O laola se se siameng le se eleng sebe. Mo botshelong jo bo tlang, Modimo A le nosi O nale maatla le kitso e e tseneletseng go leboga ba ba dirang tshiamo le go otlhaa ba ba dirang bosula.

15. KAPARI MO ISLAM

Islam e rotloetsa boitshwaro jo bo ntle e bile e leka go nyeletsa bosula mo bathong. Tsela nngwe e e dirang jalo ke ka go batla kapari e e lolameng e sa fatlhe. Islam e baya selekanyo sa boitsholo jo bo itumedisang mo banneng le mo basading.

Mo mafatsheng ka bontsi a bophirima go nale melao e e tthalosang gore boitsholo jo bo ntle. Se se felela mo monneng a tlamega go bipa dirwe tsa gagwe le mosadi a tlamega go bipa dirwe tsa gagwe di akaretsa le mabele. Fa bonnye jo bo sa diragadiwe, katlholo e e kgolo e motho a ka pegiwang ke ya go tlhoka go apara sentle. Lebaka le le umakiwang mo pharologanong ya diaparo tsa banna le tsa basadi mo kgang e ke pharologano mo popegong ya mebele ya bone.

Islam e bua ka diaparo tse di lolameng e le kapari e e tshwanetseng botlhe banna le basadi. Mo Islam, botlhe banna le basadi ba rotloediswa go apara mo go motlhofo, go supa boitsholo jo bo ntle, le go itlotla. Monna o tshwanetse go apara diaparo tse di sa gagamatseng, tse di sa supeng mmele wa gagwe go tswa mo mohubung go ya fa lengoleng. Se ke bonnye jwa kapari e e tlhokegang. Ga a tshwanela go ya kwa ntle a apere borokgo jo bo khutshwane jo bo aparwang motho a tlhapa. Fa a tswa mo lwapeng, mosadi wa mo Muslim o tshwanetse a apesa moriri le mmele wa gagwe ka diaparo tse di sa mo tshwareng, di sa supe mmele wa gagwe di filtha dikarolo tsa mmele wa gagwe mo bathong; bangwe ba tlhophaga go apesa difatlhego le diatla tsa bone. Kitso e e tseneletseng ya go apara jaana ke go fokotsa go rokotsa maikutlo le go nna le keletsano le go digela setho kwa tlase mo go botlhe banna le basadi. Go obamela kapari e ke go obamela Modimo. Islam e kgatlanong le go apara mo go ka tsiang go eletsana kwa ntle ga lenyalo. Mo go pharologano, Islam e rotloetsa kapari e e ka rokotsang maikutlo a go eletsana gareng ga monna le mosadi ba ba nyalaneng mo lwapeng la bone mo boitketsong.

Bangwe ba mafatshe a bophirima ba akanya gore go apara tukwi mo tlhogong ga mosadi ke go supa fa a le kwa tlase ga monna ka maemo. Se se kgakala le boammaruri. Mo Islam, mosadi yo o aparang jaana o a tlotliwa, e bile ka kapari e e supang boitsholo jo bo ntle o kgaphela kgakala bokgoba jwa go ka dirisiwa botlhaswa ke banna. Molaetsa o mosadi a o romelang fa a apere kapari ya Islam mo bathong ke o: “Ntlotlelang se ke leng sone. Ga ke sedirisiwa sa se se ka dirisiwang botlhaswa.”

Islam e ruta gore ditlamorago tsa go tlhoka boitsholo jo bo ntle ga go babalele motho a le mongwe fela mme go babalela le batho ba ba letlelelang basadi le banna go kopakopana fela, ba itshupa, ba gaisana kana ba gogelana ka go supa kgatlhego le keletsano. Ditlamorago tse di botlhokwa e bile di ka seke di tlhokomologiwe. Go dirisa basadi botlhaswa go itumedisa banna ga se kgololosego. Boammaruri ke gore, ke nngwe ya di tsela tsa go bolaya setho tsa kgatelelo e e sa amogelesegeng mo Islam. Kgololesego ya mosadi wa mo Muslim ke gore o itsewe ka boitshwaro jwa gagwe e seng ka go supa dikarolo tsa mmele wa gagwe. Go tswa mo kitsong ya Islam, basadi ba mafatshe a bophirima ba ba “gololosegileng” – ba ka nako e ntsi ba tshwanelwang ke go tshwenyega ka ditebego tsabone, popego, le bonana go itumedisa bangwe - ba tshwerwe ke bokgoba jwa mofuta mongwe.

16. BASADI MO ISLAM

Basadi le banna ba a lekana fa pele ga Modimo. Botlhe ba na le boikarabelo fa pele ga Modimo. Ba amogela ka tekatekano maduo a tumelo ya bone le ditiro tse di molemo mo Botshelong jo botlang. Lenyalo le rotloediwa thata e bile ke tumalano e e kafa molaong gape e le kgolagano e e boitshepo. Islam e e bona mosadi mongwe le mongwe, a nyetswe kana a sa nyalwa, e le motho ka bo ene. O na le tshwanelo ya go nna le dithoto tse e leng tsa gagwe, go berekela khumo a bo a e dirisa fela jaaka monna a e dirisa. Khumo ya gagwe ga e nne ya monna wa gagwe morago ga lenyalo kana go tlhalwa. Mosadi o na le tshwanelo ya go tlhopa yo a mo nyalang e bile, fa a nyetswe ga a le sa bereke.

Ka itsholelo, monna le mosadi mongwe le mongwe ke motho ka bo ene ka fa molaong. Banna le basadi ba na le tshwanelo ya go nna le dithoto tse e leng tsa bone mongwe le mongwe, go tsena mo kgwebong, le go ja boswa. Botlhe ba na le thata ya go ja boswa mo go ba bangwe. Botlhe ba na le tshwanelo ya go rutega, le go tsena mo tirong e e nang le pelo fela fa melawana ya Islam e sa robiwe.

Mo Muslim mongwe le mongwe, monna kana mosadi o patelesega go batla kitso. Kitso e e leng yone mmangmang ke ya tumelo. Go botlhokwa gape go nna le baitsanape ba banna le basadi mo ma Muslimong go tswela chaba mosola. Sekai, sechaba setlhoka dingaka, barutabana, bagakolodi, bommaboipelego, le ba bangwe ba ditiro tse dingwe. Fa go na le tlhalelo ya badiri ba ba rutetsweng tiro, go ka patelesega gore basadi le banna ba ithutele go tsena mo ditirong tse di tlhokagalang go go dirwa mo ma Muslimong. Mo seemong se, melawana ya Islam e tshwanetse go salwa morago.

Basadi ba rotloediwa go batla kitso ya tumelo ya Islam, go latela dikeletso tsa bone tsa go rutega mo go tsa Islam, le go leka ka bojotle go rutega jalo ba timola go nyorelwa thuto. Go itsa mongwe go rutega go kgalhanong le dithuto tsa Islam.

Monna o na le boikarabelo jwa go tlhokomela lelwapa la gagwe, go le sireletsa le go le neela tse di tlhokagalang jaaka dijo, diaparole ntlo ya mosadi wa gagwe le bana, mme fa (go tlhokagala) basadi ba masika bangwe mo lelwapeng. Basadi ga ba na boikarabelo mo go se, le fa ba nyetswe. Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) o rile yo tumelo ya gagwe e feletseng mo badumeding ke yo o ka boitshwaro go feta mo mosading a mo nyetse.

17. MABELA A BANNA LE LEFATSHE LA MA MUSLIM

Batho ka bontsi ba bona Islam e le tumelo e e rotloetsang mabela a banna e nyenyefatsa basadi. Ba dirisa sekai sa basadi mo “mafatsheng mangwe a ma Muslim” go supa ntlha e.¹¹ Phoso ya bone ke gore ba retelelwa ke go kgaoganya ngwao ya bone mo dithutong tsa nnete tsa tumelo tse ba ka tswang ba bua ka tsone. Go a makatsa gore gompieno kgatelelo ya basadi e santse e le teng mo mo dingwaong di le di ntsi mo lefatsheng ka bophara. Basadi mo mafatsheng a mantshi a seemo sa boraro ba tshela matshelo a a sa itumediseng. Ba busiwa ke banna e bile ba rontshiwa ditshwanelo tse di botlhokwa tsa setho. Se ga se diragale fela mo mafatsheng a ma Muslim fela, e bile ga go diragale mo mafatsheng a ma Muslim otlhe. Islam e kgala kgatelelo e. Ke go tlhoka katlholo e e maleba e bile go utlwiswa botlhoko go supa ka monwana tumelo ka ntlha ya ditiro tse tsa ngwao fa dithuto tsa tumelo di sa biletse kwa boitsholong jo bo ntseng jalo. Dithuto tsa Islam ga di letlelele kgatelelo ya basadi e bile di gatelela gore banna le basadi ba tshwanetse go tlotliwa ka tekatekano. Ka maswabi, boitsholo jwa kgatelelo jo bo kgalhanong le basadi jo bo teng mo dikgaolong dingwe tsa lefatshe bo amanngwa le Islam ke batho bangwe.

Go kgaolwa ga karolo epe ya dirwe tsa basadi ke matlhabisa ditlhong e bile ga go letlelelwe mo Islam. Go a swabisa gore, e re le fa Islam e sa go letlelele, merafe mengwe a bo e rotloetsa ditiro tse le morago ga go amogela Islam. Gompieno, jaaka batho ba ba nna le kitso ya Islam, ba latlha ditiro tse tsa bopelo e bosula tsa go obamela medingwana. Kwa Kenya, go fa sekai, setlhopha sengwe sa batho bangwe ba **ba sa** direng tiro e ya go kgaola dirwe tsa basadi ke ma Muslim.

Go kgaola letlalo la bonna mo go bo rre, mme gone, go sena bohithla ke tiro ya Islam e bile go ne go rutwa ke Baporofeta le Barongwa ba Modimo ba akaretsa Moporofeta Ibrahim (kagiso ya modimo e nne le ene). Ga go a tshwanela go nna le ketsaetsego magareng ga go kgaola ga dirwe tsa basadi mo go sa letlelelweng le go kgaola ga letlalo la bonna mo go rotloediwang.

Nngwe ya ditiro tse di bosula ke “go ntsha batho ditlhabelo,” fa monna a bolaa mosadi wa losika mo lelwapeng ka gore o bona fa boitsholo jwa gagwe bo tlhabisitse ditlhong. Boitshwaro jo, le fa

---

¹¹ Ka maswabi, “lefatshe la Islam,” tota ga go tewe gore puso ya lefatshe kana batho ba dirisa molao wa Islam (Shari’a).

bo sa bonale thata, bo dirwa ke ditlhopha dingwe tsa batho ba dikgaolo tsa mafatshe mangwe a Asia. Se ke polao e e papametseng mo Islam. Ga go letlelelwe gore motho a bolaye ope ka ntlha ya go batla “tlotla.” Ga go diragale fela mo ma Muslimong le “mafatshe a ma Muslim,” e bile ke go roba molao wa Islam. Tlhaolele, kgethololo ka bong, le tsotlhe tsa boitemokanyi ga di letlelelwe mo Islam.

Ka Maswabi, nyalo e e patelediwang e dirwa mo ditsong tsa batho bangwe. Ke nngwe ya ditiro tse di sa letlelelweng mo Islam. Banna bangwe ba ne ba pateleditse barwadia bone mo manyalong ka nako ya ga Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene). Fa basadi ba lelela mo Moporofeteng ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) ka se, o ne a fedisa manyalo a a bo a ba neela go ka itlhophelela go tswa mo lenyalong, a baya molao o o papametseng wa Islam mo kgololesegong ya go itlhophelela mo go tsa lenyalo a bo a emisa kgatelelo e. Go utlwiswa bolthoko, ka gore se se santse tswelletse mo dikarolong tsa lefatshe di le dintsi gompieno, di akaretsa “mafatshe mangwe a ma Muslim.” Le fa tiro e e se ka fa molaong mo mafatsheng otlhe, basadi ba ba mo bathong ba ba santseng ba tshegeditse ditso ba santse ba sa itse ditshwanelo tsa bone kana ba tshaba go di batla.

Ditiro tse tsotlhe di kगतलhanong le molao wa Islam, e bile ke boikarabelo jwa ma Muslim botlhe gore ba di nyeletse. Ee, Islam e amogela dipharologano mo ngwaong, e bile ga e dumele mo go nyeletseng ditsela tsa botshelo tsa batho ba ba farologaneng, kana go ba pateletsa go latlha dingwao tsa bone fa ba nna ma Muslim. Mme, fa ditiro tsa ngwao di le kगतलhanong le molao wa Islam kana di ba rontsha ditshwanelo tse ba di filweng ke Modimo le kgololesego ya go itlhophelela, e nna tlamego ya tumelo go latlha ditiro tseo.

18. ISLAM, NTWA LE JIHAD

Kur’an e papamatsa gore go a letlelesega go itwela fa ba tllhasetswe. Modimo A re: *“Lwang mo tseleng ya Modimo le ba ba le lwantshang, mme le seka lwa tlola selekanyo; ka gore Modimo O ga a rate badira bosula.”* [Kur’an 2:190]

Modimo A re, *“Mme ke eng o ka se lwe mo tseleng ya Modimo e bile mo go bao ba ka gore, ba bokoa, ba a gatelelwa? Banna, basadi le bana, ba selelo sa bone e leng: Morena wa rona! Re boloke mo toropong e, e batho ba teng e leng bagateledi, O re ntshetse mo go tswa go Wena yo o tla a re sireletsang, a bo O re ntshetsa go tswa go Wena yo o tla a re thusang.”* [Kur’an 4:75].

Kur’an gape e papamatsa gore fa setlhopha se sengwe se emisa go tllhasela, ga go letlelelwe go ba tllhasela. Modimo A re: *“Mme fa ba emisa, Modimo O Itshwarela-ka-Metlha, O Boutlwelebotlhoko go Feta. Mme le ba lwantshe go filthela go sa nne le tlhakatlhakano epe kana kgatelelo e bile go rena katlholo ya tekatekano le tumelo mo Modimong. Mme fa ba emisa, a go seka ga nna le ntwa ntleng le mo go ba ba dirang kgatelelo.”* [Kur’an 2: 192 - 193].

Go a letlelelwa go lwantsha kgatelelo le kgokgontsho. Se ga se letlelelwe mo Islam le ma Muslimong fela, ka gore mongwe le mongwe o nale tshwanelo ya go obamela Modimo. Modimo A re: “Ba e leng gore ba a lwantshiwa, go rebotswe (go ka itwela) ka gore ba foseditswe e bile Modimo ke Yo O Maatla go Feta mo thusong ya bone. [Go na le ba] ba kobilweng mo malwapeng a bone go kgalhanong le tshiamo [go se na lebaka] ntleng le gore ba re, ‘Morena wa rona ke Modimo.’ Fa Modimo A ne A sa tlhole batho bangwe ka ba bangwe, go ka bo go nnile le tshenyo ya dintlo tsa kobamelo ya Modimo tsa dimmonko, dikereke, ntlo ya kobamelo ya Majuta, le dimasjid, tse mo go tsone leina la Modimo le gakologelwang ka bokete jwa selekanyo.” [Kur’an 22:39 – 39] Se go sena bohitha se ra gore ma Muslim ba tshwanetse go lwa le go sireletsa batho ba ditumelo tse dingwe fa ba le mo mafelong a ma Muslim ba nang le maatla gone. Botshelo, tlotla, le dithoto tsa batho botlhe di tsewa di le boitshepo go sa kgathelesege gore ke ma Muslim kana ga se bone. Batho botlhe ba tshwanetse go gololesega go obamela Modimo. **Ba tshwanetse gore ba bo ba gololesegele go itseela ditshwetso tsa bone.** Modimo, *Mmoloki wa Tumelo*, A re, “**Ga gona pateletso mo tumelong.**” [Kur’an 2: 256]

Se se re tlisa mo kakanyong ya jihad. Lefoko **Jihad lone tota le raya go iteka** kana go tsenya moko mo marapong, e bile le ka dirisiwa mo go itekeng gongwe le gongwe, e seng fela mo ntweng. Jihad e ka nna gape go emisa go lwa kana go ithokomolosa dikeletso ga motho tse di mo go ene tse di sokametseng kwa bosuleng. Le go dira kagiso e ka nna jihad. Ga gona sepe se go tweng ke “**ntwa e e boitshepo**” mo Islam kana mo Kur’aneng. Se ke phosego mo go ranoleng lefoko. Ntwa e e boitshepo e dirwa go pateletsa batho go tsena mo tumelo e e leng ya gago. Se ga se letlelelwe mo Islam.

Go lwa mo ntweng e ka nna jihad, mme mo diemong dife? Ma Muslim ba lwa ba iphemela, mme fela jalo le ba bangwe. Ke eng se se dirang go lwa jalo jihad? Karabo ke gore ntwana e nna jihad fela fa e le ya go obamela Modimo e bile e tsamaelana le molao wa Gagwe. Ga se jihad go lwela khumo, bosehaba, lefatshe, tlotla, letso, jalo jalo. Jihad e na le ntlha ya botlhokwa ya go ikgalemela le go ikitsa e e sa bonweng gope mo ntweng epe.

Mo botshelong jwa ga Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene), re na le sekai se se supang ka ditiro gore jihad e diriwa jang. Fa Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) a simolola a biletsa batho ba Makkah mo Islam, o ne a ganediwa ka mashetla. Ka ntlha ya tumelo ya bone, Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) le barutwana ba gagwe bane ba kgokgontshiwa thata, ga bo ga kgaolwa papadisano le bone, ba kobiwa, mme dithoto tsa bone tsa gapiwa, mme gape ba bolawa.

Ntle le tsotlhe tse, ma Muslim ga ba a ka ba latlha melawana ya Islam ya kagiso, le kganetso e e seng makgwakgwa. Fa Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) a sena go ruta Islam dingwaga di le lesome, dikgosi di le mmalwa tsa Makkah di ne tsa golagana, ba kopanela go loga maano a go bolaya Moporofeta ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene) wa Modimo. Moengele Gabariele o ne a bolelela Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) ka leano la bone la go mmolaya. Mo bosigong jo polao e ene e tshwanetse go direga, Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo

e nne le ene) o ne sa siela kwa Madina go tswa mo Makkah, mme o ne a salwa morago ke babolai a tsomiwa malatsi. ¹² Seemo se ne sa nna maswe go feta mme ma Muslim ba ne ba patelesega go fuduga. Ba ne ba lalediwa go fudegela kwa Madina, toropo e e ka kwa botlhaba, kwa Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) a neng a amogelwa ka boitumelo e le Morongwa wa Modimo le moeteledipele. Mo Madina, motse wa ma Muslim o ne wa agiwa, a bo go tswa fo Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) a tswelela ka go biletsa batho mo Islam ka kagiso. Kgolagano ya Makkah e ne e na le maikaelelo a go nyeletsa Islam, Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene), le dithuto tsa gagwe tsa go obamela Modimo A le mongwefela. Ditlhaselo di le mmalwa di ne tsa dirwa ke masole a Makkah go tshasela Madina go leka go nyeletsa ma Muslim. Fa masole a batlhasedi a a neng a tsotse dibetsa tota ba ipaakanya, ba fetile ma Muslim ka dipalo, Modimo, Yo O Itseng, O ne A neela ma Muslim tetla ya go nna le dibetsa go iphemela mo ntweng ya tsela ya Modimo (jihad). Masole a tumelo ya medingwana ba Makkah ba ne ba fenngwa ke ma Muslim ba ba neng ba ba le dipalo dipotlana thata e bile le dibetse di sa lekana mme ba segofaditswe ka tumelo.

Fa kgolagano ya Makkah e sena go lemoga gore ntwaga e na maduo ape, ma Muslim ba ne ba simolola tumalano ka mokwalo ya go emisa ntwaga e e neng ya bewa monwana gareng ga dikgosi tsa kgolagano ya Makkah le Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene). Ma Muslim ba lopiwa ke Modimo go leka ka bojotlhe go dira kagiso mo tshonong e e leng teng. Tumalano e ne ya letlelela ma Muslim ba ba neng ba sa tsaya dibetsa go dira loeto go ya kwa Ka'abeng, e e agailweng ke Aborahama (kagiso ya Modimo e nne le ene). Nako e ya kagiso e e supile fa e ne ya kgoba baeteledi pele ba Makkah marapo ba ba neng ba bona dipalo tsa ma Muslim di gola ka bonako. Ka go loga maano a go dira bosula, ba kgolagano ya Makkah ba loga segwenegwene mme ba bolaya ba le ba ntsi ba ikgetholosa tumalano e e mo mokwalong le ma Muslim, go dira jaana e le go emisa Islam le kagiso.

Ene fela e le morago ga kgolagano ya Makkah e sena go roba tumalano e e mo mokwalong, a bo temana ya Kur'an e e laolang gore ma Muslim ba ye jihad kgatlanong le bokgokgontshi e senolwa. Ka go hakgamatsa ba Makkah ba ne ba seka ba tlhabana ntwaga. Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a tsena mo Makkah ka boikokobetso, mme go na le go ipusolotsetsa, a ba itshwarela melato ya bone botlhe. Ma Muslim ba fentse Makkah go kagiso go sena tshololo ya madi, ba kolomaka Ka'abah a bo ba thuba medimo ya disetwa e e itiretsweng. Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a itsa kgatelelo, katlholo e e senang tekatekano, kana pateletso mo tumelong gape a sa letlelele ape mabati go bulwa ka go pateletsa. Ka bo pelontle o ne a itshwarela batlhabani ba gagwe ba tletseng kilo e ntsi mo go bone, ba akaretsa le ba ba neng

---

¹² Go tsamaya mo mo go neng ga dirwa ke Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) go etsiwe e le hijra, mo go supang tshimologo ya kalendara ya Islam. Kalendar ya Islam e na le dikgwedi di le lesome le bobedi. Kgwedi nngwe le nngwe e simolola ka go bona kgwedi fa e palame (ngwedi yo o mosha). Go dira jaana go tshwana le kalendara ya Seheberwa e le yone e nang le dikgwedi di le lesome le bobedi tse di balwang ka ngwedi.

ba mo kgokgontsha thata e bile ba bolaile ba lelwapa la gagwe. Yo ke ene Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene), sekai sa Islam, pinagare ya setho, gape e le sekai se se tlhapileng sa jihad. Se se latelang se tla tlhatswa le go feta gore mo Islam gone go lowa jang. Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a itsa go bolaya ga batho ba ba seng mo ntweng. Ibn Umar, mongwe wa barutwana ba ga Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a re: “Ke bone mmele wa mosadi yo o bolailweng mo nngweng ya dintwa tsa ga Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene), a bo a ilela go bolaya ga basadi le bana.” [Buka ya Bukhari le Muslim]

Rabah Rabi e ne e le mongwe wa barutwana ba ga Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene). O buile mafoko a ka ga tiragalo nngwe e e diragetseng ka nako ya nngwe ya dintwa: “Re ne re na le Morongwa wa Modimo (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) mo ntweng fa re bona batho ba phuthagane. A romela monna go ya go bona gore ba phuthaganetse eng. Monna a boa a re: ‘ba phuthaganetse mosadi yo o bolailweng.’ Khalid al-Walid o ne a eteletse pele masole, ka jalo a roma monna kwa go ene a re: “Bolelela Khalid gore a seka a bolaya basadi le babereki (baaegedi ba ba seng mo ntweng).” [Buka ya Sunnah Abi Dawud]

Morongwa wa Modimo (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) o ne a tle a buwe mafoko a a latelang mo masoleng a gagwe pele a ba romela go ya go lwa: “Tsamayang le ye kwa pele ka leina la Modimo. Le seka la bolaya mogodi, kana ngwana kana mosadi e bile le seka la fetelela fa go beilweng selekanyo.” [Buka ya Muwatta]

Gotswa mo go se sotlhe go motlhofo go bona maemo a Islam ka ga botsuuludi. Botsuuludi bo kgatlhanong le melawana ya Islam. Botsuuludi ke mofuta mongwe wa ntwana e batho ba ba senang molato ba tlhophiwang go tsenya letshogo mo sechabeng. Go tlhatswegile go tswa fa godimo fa gore le fa ele mo ntweng, fa ma Muslim ba iphemela kgatlhanong le motlhabani yo o shakgetseng, ga ba ke ba letlelelwa go tlhophi baaegedi ba ba senang molato mo ditlhaselong tsa bone, kana go bolaya dijawalo, ditlhare kana leruo. Se ga se letlelelwe ke molao wa Islam e bile sekai se se tlhatswegileng ke sa Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene). Go bolaya ga ba ba senang molato ke molato wa polao e bile go kgatlhanong le Modimo le setho, **le fa e le mo nakong ya ntwana.**

Yo o bolayang batho ka maikaelelo ke mmolai e bile o lebaganwe ke kotlhao ya go bolaya. Botsuuludi ga bo letlelelwe mo Islam e bile molao wa Islam ga o amogele kakanyo ya gore tsela e e sa letlelelweng e ka ntsha maduo a a siameng.

Go tsamaya ka ditso tsa Islam tse di fetileng, boitshwara jwa ma Muslim ba ba neng ba sala Kur’an morago le Sunnah ya Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene), le ka fa ba neng ba tshwara ba bangwe mo nakong ya ntwana, go nnile sekao. Abu Bakr, mongwe wa barutwana ba ga Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene), gape e le moeteledipele wa ntlha wa ma Muslim morago ga ga Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene), o ne a romela masole kwa Syria go tlabantsha masole a Roma a a borai a bo a tswa a ya go ba neela mafoko a

kgothatso. O ne a re, “Le ya go bona setlhopha sa batho ba ba ineetseng mo go obameleng Modimo [baruti], ka jalo le ba tlogele ba dire se ba se dirang.”

Fa Umar, mongwe wa barutwana ba Moporofeta Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) gape e le moeteledi pele wa bobedi morago ga ga Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene), a thiba masole a Roma go tswa mo Jerusalema, ma Muslim ba ne ba amogelwa e le bagolodi. Le fa ma Muslim ba ne ba fenya lefatshe, ba ne ba sa letlelelwe go leba baagedi ba lone e le batlhabani. Batlhabani ba bone e ne e le masole a Roma fela ba ba neng ba kile ba ba tllhasela. Fa Umar I tsena mo Jerusalema e le mofenyi, o ne a tla ka boikokobetso. Go na le go bolelela batho melao e e thata, o ne a tla ka tumalano e e neng e tshepisa batho ba Jerusalema, ba e neng bonsti e le Bakeresete, tshireletso, le kgololesego mo kgokgontshong. Se se latelang se tswa mo tumalanong e a neng a e ba kwaletse, “Se ke se Umar, Moeteledi pele wa badumedi, a se neelang batho ka kagiso. O ba neela tshireletso ya matshelo a bone, dikereke tsa bone, le difapaano tsa bone...Dikereke tsa bone ga di na go tswalwa kana tsa thubiwa. Ga ba na go patelediwa go tlogela tumelo ya bone kana mongwe wa bone a kgokgontshiwa.”

Go ipoeletsa, ga gona sepe se se bidiwang “ntwa e e boitshepo” mo Islam. Ntwa ke bosula e bile ga gona ka fa e ka nnang boitshepo ka teng. Ma Muslim ga ba letlelelwe go pateletsa ope tumelo ya bone mo go ope. Lefoko jihad le raya “go leka ka bojotlhe.” Go leka ka bojotlhe e ka nna ga sesole. Fa go ntse jalo, pharologano magare ga jihad le le ntwana e a senoga. Jihad ga e kake ya lowa go lwelwa tsa selefatshe, go batla phenyo, kana go ipusolosetsa. Ma Muslim ba lwela go boloka kgolosego ya batho ba ba obamelang Modimo fa kgololesego eo e tllhaselwa. Ga ba ke ba letlelelwa go tllhasela batho ba ba senang molato, le fa bone ba tllhaselwa.

Batho bape ba ba kगतलhanong le motheo wa taelo e ya molao wa Islam ba lwa ka kगतनetso ya ditaelo tsa molao wa Islam. Ke go tlaopa gore mongwe a bitse go lwa jaana jihad, lefoko le le rayang “go leka ka bojotlhe” go direla Islam. Ka kakaretso, ke ba bolai mo leseding la molao wa Islam e bile ba tshwanetse go tsewa jalo.

19. MARANYANE LE MAHARATLHATLHA

Nnwgwe ya ditlha tsa kono kono mo Islam ke go felela le tumalano le maranyane. Mo Muslim o bona go ganetsana gareng ga dintlha tsa maranyane le tumelo go sa kगतनagale. Tumelo e tswa kwa Modimong, *Wa Ntlha e bile Wa Bofelo*, ka jalo le lebopo le ka bongwe A le bopileng. Ga go kगतनagale gore nngwe ya tsone e ganetsane le e nngwe.

Mo Muslim o dumela gore tllhaloso ya tllholego e ka bonwa go tllhalosa sengweng le sengwe mo lebopong la Modimo – go simolola ka tllshimologo ya dinaledi le mafatshe a lefaufau go ya kwa tllholegong le pharologano ya ditshedi ka go farologana. Mo Muslim ga a tllshwanela go ikaega ka dimakatso go tllhalosa ditiragalo tsa tllholego. Mo Muslim o dumela gore dimakatso ke fa Modimo A tsisa phetogo mo melao ya Gagwe ya tllholego A direla jalo lebaka lengwe, jaaka go ka thusa

mongwe wa Baporofeta ba gagwe kana go araba thapelo. Ditlhaloso tsa dimakatso ga go a tshwanela go iwa kwa go tsone go tlhalosa sengwe mo tlhologong kana go filtha go tlhoka kitso ga batho mo go tsa maranyane.

Ga go ise go nne le ntlha ya maranyane kana pego ya maranyane e e nnete e e ganetsanang dithuto tsa Islam. Se maranyane a se senolang se oketsa fela kitso ya rona ya tlhologo ya Modimo e e senang bokoa gope. Ke sone se Islam e rotloetsang dipatlisiso tsa maranyane mme gape le Kur'an e e laola gore re ithute matchwao a Modimo mo tlhologong. E bile, Kur'an e nale dikgolagano tse di ntsi di amana le maranyane, tse ka thuso ya gompiano ya ditswelelopele mo go tsa maharatlhatlha, di simololwa gompiano go tlhalogangwa ka botlalo.

Islam gape e re letlelela go akola ka botlalo maungo a botlhale jwa motho. Re rotloedwa go leka ka bojotle go tokafatsa lefatshe. Islam e amogela ditswelelopele tsa maharatlhatlha. Maharatlhatlha a ka dirisiwa go dira molemo kana bosula. Maharatlhatlha one ka bo one a fa gare. Ke boikarabelo jwa rona go dirisa kitso e Modimo A re segofaditseng ka yone go tokafatsa setho.

Mo dingwageng tsa tshimologo ya Islam, fa batho ba utlwa ditumelo le ditaello, go ne go nale go atlega ga maranyane, ngwao, papadisano, le maharatlhatlha. Baithuti mo lefatsheng la ma Muslim ba ne ba dira dipatlisiso ba bo ba dira ditswelelopele mo dithutong tsa dipalo, maranyane, bongaka, dithutego ka dinaledi, go tshwantsha ga go thaa dikago, botaki, dibuka tsa puo, dithuto ka popego ya lefatshe, ditso, le tse dingwe tse dintsi. Ma Muslim a tsa maranyane ba dirile magnetic compass, astrolabe le clock pendulum, go balolola di le mmalwa. Di le dintsi ditsela tsa go tlhaloganya botshelo le go bo tsamaisa ka thelelo jaaka, algebra, dinnomere tsa Searabea (tse e leng tsone dinnomere tse re di dirisang gompiano), le yone kakanyo ya go dirisa nnomere ya lefela (e e botlhokwa mo go di tswelongpele tsa dipalo) di tlisitse ke ma Muslim kwa Europa wa dingwaga tse di fa gare (Medieval Europe). Dithuto tsa Islam di tlisitse kitso e ya maranyane, e e neng ya simolola le go tabogisa ditlhabolo tsa Europa European Renaissance. E ne ya nna fela morago ga batho ba sena go fapoga mo ditaelong tsa Islam tse di motlhofo le ditumelo a bo jaanong tswelolepele le dikatlego mo go tsa maranyane tsa ma Muslim di simolola go ema le go latlhega.

20. ITSHETLELO MO MOLAONG (FUNDAMENTALISM) LE BOTSUULUDI

Fundamentalism o tswa mo moding wa lefoko fundare, le le rayang "itshetlelo kana motheo." Tlhaloso ya fundamentalism mo kgolaganong le tumelo ke "meloao ya tumelo e e itshetletseng mo go tlhologanyeng buka ya tumelo mo go tlhamaletseng."

Fa o botsa lekgoa, "Ke eng se se tlang mo tlhologanyong fa o utlwa lefoko 'Muslim'?" bontsi ba araba ba re, "setsuuludi." Se e ka nna ka gore lefoko Muslim le nna le golaganngwa le lefoko "setsuuludi" (mo seromamoeng, setshwantsho sa motshikinyego, le dipampiri tsa dikgang) mo go

tša kgaso ya dikgang. Fa Mojuta kana Mokeresete a ne ka a ka nna le karolo mo torong e e tsewang e le botsuuludi, ope ga a na go utlwa motho yoo a bidiwa “setsuuludi sa Mokeresete” kana “setsuuludi sa Mojuta.” Jaaka fela Jim Jones (yo a neng a re o emetse Keresete) a sa tsewe e se moemedi wa Sekeresete, ditsuuludi ga di a tshwanela go tsewa e le baemedi ba Islam.

Mafoko a a mabedi a a nnang a dirisiwa ka go fapaangwa ke “sutsuuludi sa mo Muslim” le “mo Muslim yo o itshetletseng mo molaong.” “Setsuuludi sa mo Muslim” ke lefoko le le ikganetsang; **yo o tshelang ka molao le ditaello tša Islam ga se setsuuludi.** E bile fa re lebelela tlhaloso ya itshetlelo mo molaong (fundamentalism), re tla a itse gore mafoko a a mabedi ka phosagalo, kana mo lefatshe ka bophara a dirisiwa ka go fapaangwa, le gore totatota a na le ditlhaloso tse di fapaanang. Moitshetledi mo molaong wa Islam wa boammaruri ke yo o utlwang molao wa Islam, o fela o ka tlhalosiwang ke Kur’an le botshelo le dithuto tša Moporofeta ﷺ (kagiso ya Modimo e nne le ene). Se se **fapaana** le se batho ba nnang ba se bitsa “itshetlelo mo molaong.” Mo itshetlelong ya molao wa Islam ope o ka se bone melato kgatlanong le setho, ditiro tse di bosula tse di tletseng letlhoo, dipolao tša sepolitiki, botsuuludi, kgatelelo, tumelo e sa tlhalogangwa setle ka phetelela, kana go pateletsa tumelo ya mongwe mo go ba bangwe. Tse tsotlhe ditiro ga di letlelelwe mo Islam. Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) e ne e le setlhoa sa bopelontle le kutlwelobotlhoko ya setho.

Fa go tla mo go tša kgasong ya dikgang, go bonesitswe thata badiri ba dipolao ba gangwe le gape ba bidiwang “baitshetledi mo molaong wa Islam.” Se ke kganetso e e tletseng ya tlhaloso ya mo Muslim yo o tshelang a itshetletse mo molaong wa Islam ka boammaruri. Ke matlhotlhapelo gore batho ka bontsi ba na le letshogo le le senang mabaka a a tlhoafetseng a go tshaba Islam le se go tsewang e le molao le ditaello tša Islam tša itshetlelo. Go tswa ka nako ya go atolosa tumelo ya Sekeresete (Crusades), go santse go nale batho bangwe ba ba tsereng maemo a tshakgalo le go bona Islam e le tumelo ya bosula.

Go utlwa botlhoko fa motho a bala pampiri ya dikgang kana a utlwa kgaso ya dikgang e e tsayang ditemana go tswa mo Kur’aneng mme ba sa di dirise sentle go tsenya batho letshogo le go kgaoganya batho.¹³ Go sa emela kana go sokamisa buka nngwe ya tumelo ke bosula – go sa kgathalesege gore a go dirwa ke “setsuuludi” kana “moreri wa efangele.” Ba ba tlatsang letshogo mo dipelong tša batho ba ba sa emeleng ditaello tša tumelo mo go lolameng go kgaoganya batho, go tliša kilo, ke bangwe ba ditsuuludi dingwe. Botsuuludi bo ka nna gape jwa maikutlo kana go amana le tlhaloganyo. Bonnye jo bo ka dirwang, e le boikarabelo jwa batho botlhe ba ba batlang go lwantsha bostuuludi ke go ithuta ka ditumelo tša ba bangwe tse e leng tša boammaruri. Ka maswabi, kgaso ya dikgang e e akaretsang e bile e amanya mo go sa lolamang e setse e dirisiwa go

---

¹³ Mo go Mathaeo 10:34, Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) utlwiwe a re: “Se akanye gore ke tlile ka kagiso mo lefatsheng; ga ke a tla go tliša kagiso mme ke tla ka chaka.” Se se supa bodiphatsa jwa go sa tlhaloganyetsa ditemana mo tirisong ya tsone go sa tlhalogangwa molaetsa wa ga Jeso (kagiso ya Modimo e nne le ene) otlhe ka botlalo. Ba ba batlang go senya leina la tumelo nngwe ka go tsaya ditemana ba bo ba sa di dirise sentle, di sokamisediwa go diragatsa bosula jo bo mo go bone ka maswabi ba dira jalo.

gogomosa batho maikutlo mo bo begeng dikgang gompieno, go sa a tlholwa sentle mo go maleba go gakatswa ke letshogo la tumelo e, “e e sa itseweng e bile e sa tlwaelesega.” Bobega dikgang jwa gompieno, jo bo bo laolwang ke batho ba le bannye ka palo, bo lebega e le sedirisiwa se go dirilweng dipatlisiso go feta, bo tokafaditswe, e bile bo na le maatla a go laola-ditlhaloganyo le go aga “ka fa lefatshe lotlhe le bonang dilo ka teng.” Go tlaola batho go golela pele. Go nna go lebega o kare mebuso yotlhe e tlhoka baba go godisa masole le go tlisa “kagiso ya sechaba.” Nako ya ntwaga ya Cold War, “mmaba” ene e le “Communism.” Gompieno, ma Muslim gantsi ba iphitlhela mo molomong wa tlhobolo, ba bonwa e le “mmaba.”

Ka maswabi, lefatshe lotlhe ka bophara ma Muslim ba ba tshelang ka ditaelo tsa Islam ya boamaruri ba nna mo “kotsing ya go nyelediwa.”

Jaaka ma Muslim ba sokola go tshela tumelo ya bone bontsi bo a gwetlhiwa, e se fela puso ya bone kana dipuso tsa Bophirima, mme gape ba iphitlhela ba le fa gare ga batlhoka tumelo le ditsuludi tse ditlhaloganyo tsa bone di sa bulegang. Bobega dikgang jwa kgwebo ga bo a leba thata ba itshetledi mo molaong wa Islam ba boamaruri. **Pitsa ya molelo wa kgatelelo:** Gompieno go na le batho ba le dimmilone ba ba tshelang ka fa tlase ga kgatelelo. Bokamoso jwa bone bo lebega bo sena tshepo jaaka malwapa a bone thubiwa ke tlhoko tekatekano ya mo tsamaisong ya molao le bokgokgontshi. Fa diemo tsa go nna jaana di sa tlhokomelwe kana di lebelelwa di le bosula go sena matshwenyego lefatshe ka bophara, go ka baka e bile go baka tshakgalo mo ditirong tse di fetileng dingwao le ditumelo tsotlhe. Tse ke tsone diemo tse ma Muslim ba iphitlhelang mo go tsone gompieno. Batlhoka tshepo e bile be latlhegetswe ke bopelotelele mabapi le ditshwetso tse di senang mosola ope tse ba di tlogelelwang, ba batla tekatekano mo tsamaisong ya molao ka potlako le tlhoko ya bopelotelele. Ka jalo re bona bontsi jwa bone ba na le thata le thato ya go tsaya ditshwetso tse di maleba, ba batla le go ka iposoloseka ka go itwela, e bile ba batla le go ka ipolaya, gore ba tle ba romele molaetsa wa ntwaga le sepolotiki wa go nna kgatlanong le kgatelelo. Go ipololaya le go bolaya baagedi ba ba seng molato ga go letlelelwe mo Islam. Ba ba nnang mo mafastheng a ma Muslim ba ba mo “pitseng e, ya kgatelelo” ba ka senka lebaka lengwe le e seng la tumelo le fa e le la tumelo go emela ditiro ysa bone tsa go tlhoka bopelotelele, tse di makgwakgwa e bile di le kotsi. Fa ba leba nako e e telele e e lekaneng fa gongwe ba bona se ba se batlang, jaaka go na le batho ba ditlhaloganyo tse di botlhabetsi mo tumelong nngwe le nngwe ba ba sa tsheleng tumelo mo boamaruring e bile ba sa emele melawana ya tumelo ya bone.

21. KGARELO

Islam ke... tumelo ya tsamaiso molao ka tekatekano, kagiso, kutlwelobotlhoko, le boitshwarelo, tumelo e gantsi e sa tlhalogangngweng e bile e sa emelwe sentle. **Islam go tewa go inneela ka bojotlhe thata le thato mo Modimong,** Kagiso. Islam ke tsela ya botshelo ya ope yo o tlhophang go amogela gore **gona le Modimo A le mongwefela, e bile ga gona ope yo o tshwanetseng go obamelwa fa e se Ene.** Lefatshe le ke la nakwana le teko mo sethong, morago ga lone re tla a swa a bo re

boela kwa Modimong, *Motsei*. Botshelo jwa Nako-E-E-Tlang ke jo bo sa khutleng. Modimo, *Lesedi*, la go bonesetsa bana ba ga Adamo (kagiso ya Modimo e nne le ene) tsela, o re romeletse Baporofeta: Aborahama, Moshe, Jeso, Muhammad (kagiso ya Modimo e nne le bone), botlhe ke Baporofeta ba Islam. Modimo O tlhophile Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) go nna Moporofeta le Morongwa wa Gagwe wa bofelo a bo A mo neela tlotla ya go mo senolela Kur'an. Kur'an ke lefoko la Modimo ka tlhamalalo le sa fetolwa, e seng lefoko la ga Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene), monna yo o neng a sa itse go bala le go kwala. Modimo O boloketse Kur'an ka dithuto tsa yone batho botlhe.

Ditiro tse tlhano tsa kobamelo tsa ma Muslim ke tse di latelang:

1. Go **“paka gore ga gona modimo fa e se Modimo, le gore Muhammad (ﷺ) (kagiso ya Modimo e nne le ene) ke Morongwa wa Gagwe”** (Shahadah)
2. Go **rapela** ga tlhano ka letsatsi (Salaah)
3. Go duela lekgetho la ngwaga le ngwaga (Zakah)
4. Go ikgapha mo kgwedding ya Ramadaan (Sawm)
5. Go tsaya loeto go ya kwa Makkah (Hajj)

Go botlhokwa go tlhaloganya jihad. Jihad ke go leka ka bojotlhe o direla Modimo fela A le mongwe e bile ga robe ditaello tsa Islam. Botsuuludi go tlhatswegile gore ga bo amogelwe mo Islam e bile ga bo kake jwa bidiwa jihad. Modimo O bua gore ga gona pateletso mo tumelong. Ditshwanelo tsa batho le tlhopho e e gololesegileng di boitshepo. Mo Islam, basadi ba na le mosola. Basadi ba lekana le banna e bile go tlhokagala gore banna ba ba neela tlotla.

Modimo O bua mo Kur'aneng gore O neetse Islam katlego e e senang bokoa e le yone tumelo ya batho botlhe, ka jalo A wetsa matlhogonolo A Gagwe mo go rona. Modimo O re tlhophetse lesedi la Islam e le tsela ya setho, go boela kwa go Ene.

22. MOLATETSA WA MOGATISI

Re bolelelwa gore ke ba maranyane gore lefaufau le na le masagaripa a dinaledi a feta di bilone dile lekgolo le masome mabedi (120). Re itse gore mongwe le mongwe wa rona o bopilwe ke Modimo, *Yo O Makatsang*. Fa ke akanya ka se, ke tlelwa ke boikokobetso e bile ke lemoga thata ke se sepe mo leseding la bogolo jo bo kwa godimo jwa Modimo. Satane o ikanne go latlha batho, go re tsetsa tlhokokutlwisisano, letlhoo, le ntwana. Go dira bontlha jwame ke go nna kgatlanong le Saatane, maikaelelo ame ke go itumedisa Modimo wame ka go rotloetsa kagsiso ka go tlhaloganya.

Botshelo bo bo khutshwane e bile bo botlhokwa; ke matlhotlhapelo go bo latlha ka go kgobokanya dilo tsa nakwana mme o itlhokomolosa mosola wa lebopo: go **obamela Modimo a le mongwe**. Batho ba le ba ntsi ba tshela matshelo a bone ba kgobokanya dikhumo tsa nakwana. Mo Islam Modimo O re laletsa go tlhokomela tse di nnelang ruri, di sena bokhutlo. Ka Letsatsi la Katlholo, re

tla abo re na le boikarabelo mo go se re se itseng le gore re dirisitse kitso eo jang. Re tla bodiwa ka kobamelo ya rona. Nako e ke yone ya go baakanya karabo.

Buka e e ka ga dithuto tse ke ntseng ke di neela mo dingwageng tse masome mabedi a a fetileng. E kabo e sa kgonagala fa e ne e se ka Kutlwelobotlhoko ya Modimo le thuso ya bakaulengwe. Ke lebogela, ba badi bame, nako ya lona le kgatlhego ya go tlhaloganya islam, tumelo bongwe mo botlhanong jwa batho botlhe mo lefatsheng. Go batla kitso e e tlaleletsang ka Islam o ka itshwaraganya le rona ka go etela www.islam-is.com. Gape re amogela dipotso le dikakgelo tsa lona mo go tsweleng pele ga tiro e. Ke lo laletsa go anamisa bontlha bongwe kana gotlhe ga buka e. Ke lo kopa fela gore lo seka la dirisa mafoko a buka e ka fa a sa dirisiwang ka teng. Ke kopa maitshwarelo fa golo gongwe mo tirong e ke kgopisitse mongwe. Ka lorato la Islam, ke bua ka tumelo yame ka maatla. Ke tlotla thata boleng jwa go itlhophela e bile ke tlotla le dipharologano. Go **tlhaloganya le tsamaiso ya molao ka tekatekano ke tsela ya kagiso**, mme ka gore Islam gantsi mo mafatsheng a Bophirima e bonwa e le tumelo ya batho ba ba sa bulegang ditlhaloganyo ba ba batlang go pateletsa batho go nna ma muslim, ke bona go le botlhokwa go romela molaetsa wa tumelo yame go tlhatswegile le ka puo e e tlhamaletseng go ganetsa dikakanyo tse e seng tsone. Modimo A re segofatse ka tsela ya tshiamo. Tshiamo nngwe e e tswang mo tirong e tla a bo e le ka bopelonomi jwa Modimo, e bile fa ke buile sengwe se se senang mosola, ke go tlhabela game. Modimo, *Yo O Kwa Godimo e bile A le Lorato*, ga A na bokoa.

“Oh, Yo O Utlwang-Tsotlhe, re sireletse mo bosuleng mme O re tsamaiso mo tseleng ya boammaruri.”

Kagiso e nne le wena,

Pete Seda

www.islamic-invitation.com